

Undersøgelse af kriminalpræventive aktører og indsatser på Nørrebro, Københavns Kommune

Herunder vurdering af omfanget af kriminalitets-
truede/kriminelle børn og unge

November 2010

INDHOLD

Undersøgelsen generelt.....	3
Baggrund og metode.....	3
Vigtige afgrænsninger og præciseringer.....	3
Undersøgelsens metode.....	6
Resumé – Hovedresultater og anbefalinger	7
Indre Nørrebro (Distrikt 8).....	18
Omfanget af kriminelle unge mellem 18-25 år	18
Omfanget af kriminelle unge under 18 år.....	18
Grupper og bander af kriminelle unge på Indre Nørrebro.....	20
Særlige opmærksomhedsforhold i distrikt 8.....	21
Tilbud til unge kriminalitetstruede/kriminelle på Indre Nørrebro	22
Sammenvejet vurdering af tilbud på Indre Nørrebro.....	24
Det kriminalpræventive samarbejde på Indre Nørrebro.....	27
Ydre Nørrebro (Distrikt 12)	32
Omfanget af kriminelle unge mellem 18-25 år	32
Omfanget af kriminelle børn og unge under 18 år	32
Grupper af kriminelle unge på Ydre Nørrebro.....	34
Særlige opmærksomhedsforhold i distrikt 12.....	34
Tilbud til unge kriminalitetstruede/kriminelle på Ydre Nørrebro	37
Sammenvejet vurdering af tilbud på Ydre Nørrebro	39
Det kriminalpræventive samarbejde på Ydre Nørrebro	43
Både Indre og Ydre Nørrebro	47
By(dels)dækkende tilbud til kriminelle i Københavns Kommune	47
Sammenvejet vurdering af de by(dels)dækkende tilbud.....	49
Tilbud til kriminelle unge over 18 år	50
Sammenvejet vurdering af tilbud til unge kriminelle over 18 år	53
Samarbejdet mellem de kriminalpræventive aktører	53
Vurdering af samarbejdet mellem aktørerne.....	55
Bilag - Undersøgelsens metodegrundlag	65

1. Undersøgelsen generelt

1.1 Baggrund og metode

Københavns Kommunes tryghedsindeks viser, at der på Nørrebro er mere kriminalitet med vold, trusler, hærværk og tyveri end i København generelt. Indekset viser samtidig, at beboerne på Nørrebro føler sig mindre trygge end det er tilfældet for befolkningen i Københavns Kommune som helhed. Det gælder især distrikterne 8 og 12, hvor borgerne oftere er udsat for kriminalitet, og hvor de i større grad er utrygge ved at færdes i deres lokalområde.

Som grundlag for Hotspotindsatsen på Nørrebro har Københavns Kommune bedt LG Insight gennemføre en undersøgelse, som skal beskrive de myndigheder og for- eninger m.m., som støtter og rådgiver de kriminalitetstruede og kriminelle unge i de to områder. Undersøgelsen skal også afdække omfanget af tilbud til de unge samt skabe viden om omfanget af kriminelle og kriminalitetstruede unge i områderne.

Undersøgelsen har følgende formål:

- At give en vurdering af omfanget af kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge på henholdsvis Indre og Ydre Nørrebro i Københavns Kommune.
- At give en beskrivelse af aktører på Nørrebro, som arbejder med de kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge. Undersøgelsen skal både afdække aktørtyper (kommunale, boligsociale, frivillige el.lign.), karakteren af deres tilbud og hvilken kapacitet tilbuddene rummer – dvs. hvad er antallet af tilbud til børn/unge med forskellige alvorsgrader af kriminalitet?
- At give en vurdering af samarbejdet mellem aktørerne på Nørrebro i forhold til den kriminalitetsforebyggende og -afhjælpende indsats.

1.2 Vigtige afgrænsninger og præciseringer

I nærværende undersøgelse afgrænses ungegruppen til unge under 25 år.

Undersøgelsen er geografisk afgrænset til distrikt 8 og 12 på henholdsvis Indre og Ydre Nørrebro. Distrikterne følger inddelingen af SSP områder og Københavns Kommunes Tryghedsindeks. Afgrænsningerne for distrikterne er:

- Distrikt 8 (Blågårds Plads): Området indrammet af Jagtvej, Åboulevarden, Nørrebrogade og søerne.
- Distrikt 12 (Haraldsgadekvarteret): Området indrammet af Jagtvej, Tagensvej, Lersø Parkallé, og S-togsbanelegemet.

Undersøgelsens data kan ikke konsekvent henføres alene til et enkelt distrikt. Her anvendes i stedet betegnelserne Indre og Ydre Nørrebro. Indre Nørrebro refererer til Nørrebro-bydelen mellem Peblingesøen og Jagtvej (distr. 8 og 9), mens der for Ydre Nørrebro er tale om området mellem Jagtvej og Ringbanen/Nørrebro Station (distr. 10,11 og 12). Begge bydele afgrænses af henholdsvis Frederiksberg mod vest og

Østerbro mod øst. For nærmere præcisering af distrikterne henvises til Tryghedsindekset på Københavns Kommunes hjemmeside.

Det har vist sig u hensigtsmæssigt at undersøge det kriminalitetsforebyggende og afhjælpende arbejde i distrikt 12 uafhængigt af indsatsen i og omkring Mjølnerparken (som ligger i distrikt 11). Københavns Kommune har i undersøgelsesprocessen valgt at udvide undersøgelsen til også at omfatte Mjølnerparken, hvad angår vurderingen af omfanget af kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge på Ydre Nørrebro. LG Insight har ikke i første undersøgelse afdækket alle kriminalpræventive aktører og tilbud i Mjølnerparken (sker i undersøgelsens 2. del). Undersøgelsen omfatter dog aktører og tilbud i f.eks. Mjølnerparken, som indgår i såvel det faglige netværk som tilbuds-viften i distrikt 12 (f.eks. Sjakket, Klub 36 og Skurvognsprojektet).

Tilsvarende er der i undersøgelsen inddraget aktører og tilbud, der ikke ligger i distrikt 8 eller 12, men som indgår i de to distrikters aktørnetværk og kapacitet. Det gælder f.eks. Ungdomsklubben First Floor, som ligger i distrikt 11, og Klostervængets Skole, som ligger øst for distrikt 12. For begge tilbud gælder, at de benyttes af unge fra distrikt 12. Endelig medtages også aktører/tilbud, som f.eks. ligger udenfor Nørrebro (bydækkende tilbud), men hvor unge fra de to distrikter bruger tilbuddene (f.eks. Spydspidsen, U-Turn, High:Five, fritidsjob m.m.).

Kriminalitetsforebyggende aktører og indsatser afgrænses til alene at være aktører og/eller tilbud som eksplicit har til formål at arbejde kriminalitetsforebyggende/bekæmpende og/eller eksplicit har iværksat tilbud for kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge. Afdækningen omfatter således ikke socialfaglige tilbud eller fritidstilbud m.m., som nok har en kriminalitetsforebyggende effekt, men hvor tilbuddet ikke udtrykkeligt er formuleret som et kriminalitetsforebyggende tilbud.

Kriminalitetsforebyggende aktører og tilbud omfatter både tilbud i regi af Københavns Kommune (under alle forvaltningsområder), boligsociale tilbud under Landsbygefonden samt tilbud som led i politiets kriminalpræventive indsats mv.

Undersøgelsen har søgt at afdække omfanget af kriminalitetstruede og kriminelle børn. Omfanget af kriminalitetstruede børn/unge er afdækket gennem vurderinger fra de kriminalpræventive aktører indhentet gennem personlige interview og fokus-gruppeinterview med repræsentanter fra SSP lokaludvalgene på Indre og Ydre Nørrebro. Omfanget af børn/unge under 18 år involveret i kriminalitet er baseret på tal fra Socialforvaltningen/Børnefamiliecentret på Nørrebro over politiets underretninger af børn/unge under 18 år involveret i kriminalitet. Statistik vedrørende antal unge i alderen 18-25, som sigtes for kriminalitet bygger på statistik fra Københavns Politi. Metodegrundlaget er mere uddybende beskrevet i bilag.

Udvælgelse af kriminalpræventive aktører er sket ved, at LG Insight har anmodet en stor kreds af personer om at udpege relevante kriminalitetsforebyggende aktører for de to områder. Udpegningen er foretaget af såvel personer i centralforvaltningen som decentralt på Nørrebro. De pågældende aktører og tilbud er blevet kontaktet for at sikre, at aktøren/tilbuddet var relevant for undersøgelsen. I alt har undersøgelsen afdækket 41 aktører/tilbud med kriminalitetsforebyggende formål og indsatser.

Vurderinger af tilbudsviftens faglige bredde og kapacitet er alene foretaget af de enkelte aktører. LG Insight har ikke haft til opgave at kvalificere disse vurderinger udover indhentning af relevant dokumentationsmateriale.

I undersøgelsen anvendes begreberne formelt og uformelt samarbejde. Ved formelt samarbejde forstås et samarbejde, hvor parterne har indgået en gensidig forpligtende skriftlig aftale om samarbejdets form, indhold og forpligtelser mv. For det uformelle samarbejde gør det modsatte sig gældende – der kan være tale om et gentagende og tæt fleksibelt samarbejde men kendetegnet ved at samarbejdet foregår uden fastlagte og gensidigt forpligtende skriftlige aftaler herom.

Undersøgelsen definerer de unges kriminalitetstruede//kriminelle adfærd efter SSP Københavns inddeling af de unge i fire grupper af alvorsgrader af deres kriminalitet (jf. enkeltstatskonceptet). Disse fire grupper er:

1. Bekymrende adfærd
  - a. Den unge hænger ud sent om aften
  - b. Færdes i periferien af utryghedsskabende ungegrupper
  - c. Udebliver fra skolen
  - d. Færdes omkring hashmiljøer eller tidlig debut med alkohol
2. Førstegangskriminalitet
  - a. Tyveri – f.eks. brugstyveri eller butikstyveri
  - b. Hærværk
  - c. Besiddelse af hash
  - d. Overtrædelse af våbenloven
3. Gentagen og alvorlig kriminalitet
  - a. Indbrud i boliger, virksomheder eller butikker
  - b. Groft hærværk
  - c. Salg af stoffer
  - d. Trusler om vold
  - e. Deltager i "tæskehold"
4. Personfarlig kriminalitet
  - a. Vold
  - b. Røveri
  - c. Overfald
  - d. Anvendelse af våben

Bander er ifølge Politiets Bandedenhed karakteriseret ved:

- En gruppe (unge) som udøver kriminel aktivitet
- Et niveau af social organisation – typisk med hierarkisk struktur
- Indicier for gruppeidentitet (navn, ritualer, tøj, signaler etc.),
- Gruppenormer/traditioner, som kan overleveres til nye medlemmer,
- Tilhørsforhold til et specifikt territorium kan være almindeligt.

Denne undersøgelse suppleres efterfølgende af en undersøgelse med fokus på de kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge på hele Nørrebro. Den efterfølgende undersøgelse skal afdække omfanget af kriminalitetstruede og kriminelle børn og

unge, deres kriminalitet og adfærdsmønstre – f.eks. om de begår kriminalitet alene eller sammen med grupper eller i bander af unge.

1.3 Undersøgelsens metode

LG Insight har anvendt følgende undersøgelsesmetoder:

Personlige interview med alle relevante kriminalitetsforebyggende/-afhjælpende aktører på Nørrebro. Det omfatter både aktører/tilbud under Københavns Kommune (herunder områdeløft) og eksterne samarbejdsparter som politiet og boligsociale projekter i regi af boligforeningerne mv. I alt er der gennemført personlige interview med 62 aktører/videnspersoner.

Spørgeskemaundersøgelse, hvor samtlige aktører har svaret på spørgsmål vedrørende karakteren og omfanget af deres tilbud, herunder om tilbuddene er relevante for grupper af unge med forskellige alvorsgrader af kriminalitet.

Fokusgruppeinterview, hvor centrale SSP aktører i de to distrikter har drøftet samarbejdsformer og kommet med forslag til områder, hvor samarbejdet eventuelt kunne styrkes yderligere.

Materialeanalyse: LG Insight har inddraget et stort materiale i analysegrundlaget. Det omfatter relevante strategier (f.eks. "Sikker by"), statusoversigter, evalueringer, SSPs afrapportering af urolige områder og metodebeskrivelser m.m. Der er desuden anvendt statistikker fra politiet, SOF og BUF m.m.

Undersøgelsens datagrundlag er ganske omfattende. Alligevel er der ved undersøgelser af denne karakter altid risiko for, at nogle aktører og tilbud føler sig oversete på grund af de meget stramme metodiske afgrænsninger. LG Insight har forsøgt at inddrage så mange aktører som muligt indenfor de i undersøgelsen fastlagte rammer – i alt 62 personer er interviewet. I skemaet neden for er antal interviewpersoner opdelt på organisations-/institutionstyper.

Organisationer/institutioner/tilbud	Antal interviewpersoner
Fritidshjem/-klubber/ungdomsklubber	9
Undervisning og uddannelse	4
Væresteder	5
Særlige indsatser soc. forvalt.	2
Boligsociale projekter - tidl. og nuværende	7
Jobcenter/-indsatser	5
Politiet	4
Centrale myndigheder – BIF, BUF, SOF og Sikker By mv.	12
SSP og SSP+	7
Foreningstilbud, lokaludvalg, kulturhuse mv.	7
I alt	62

Undersøgelsens metodegrundlag er mere uddybende beskrevet i bilag.

2. Resumé – Hovedresultater og anbefalinger

2.1. De kriminalitetstruede/kriminelle unge på Indre Nørrebro

Unge mellem 18-25 år i distrikt 8/ Indre Nørrebro

I nærværende rapport bygger omfanget af sigtelser for kriminalitet af unge i alderen 18-25 år – sammenholdt med lokale aktørers vurderinger i interview. En statistisk beskrivelse af de kriminelle unge over 18 år og deres baggrund vil blive belyst i efterfølgende netværksanalyse (februar 2011).

Der bor i alt 1.743 unge i alderen 18-24 år i distrikt 8. Politiets data for sigtelser i distrikt 8 viser, at der i perioden jan.-sept.2010 har været 67 sigtelser i distrikt 8. Tallet kan dog ikke fortolkes som repræsentativt for antallet af kriminelle på Nørrebro, men antallet svarer dog i høj grad til lokale aktørers vurdering af omfanget af kriminelle. 40 unge er blevet sigtet for lettere kriminalitet (overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, tyveri og hærværk) mens 27 er sigtet for alvorligere kriminalitet (indbrud, vold, salg af euf.stoffer, røveri, overtrædelse af våbenloven),

I SSP+ (som ikke er opdelt i Indre og Ydre Nørrebro) er der aktuelt 37 unge fra Nørrebro knyttet til enkeltsagskonceptet. De unge har begået enten gentagen, alvorlig og/eller personfarlig kriminalitet. Det er frivilligt for unge over 18 år at være med i SSP+. Tallet dækker derfor ikke hele gruppen af unge over 18 år, som har begået alvorlig, gentagen og/eller personfarlig kriminalitet. Antallet af kriminelle unge over 18 år på hele Nørrebro overstiger derfor tilsammen de 37 unge.

Unge under 18 år i distrikt 8/ Indre Nørrebro

Alle aktører fremhæver tendenser til et generelt skred i de unges adfærdsformer og normer i forhold til hærværk, graffiti, tyveri af cykel m.m. Lokale aktører (lærere, gadeplansarbejdere mv.) vurderer, at 10-20 pct. af de unge udviser "bekymrende adfærd" med risiko for at havne i kriminalitet. Det store spænd på 10 procentpoint skyldes bl.a. at der er forskel på opfattelsen af bekymrende adfærd (jf. afsnit 3.2 side 18). Der bor i alt godt 850 unge i alderen 12-18 år i distrikt 8 – hvilket betyder, at de 10-20 pct. svarer til 85-170 unge med bekymrende adfærd.

Antallet af børn/unge under 18 år, som involveres i kriminalitet, er på niveau med det vurderede antal børn og unge med bekymrende adfærd. Med udgangspunkt i kriminalitetsforanledigede underretninger til socialforvaltningen kan antallet af unge som har begået lettere eller alvorlig kriminalitet, opgøres til knap 130 unge for hele Indre Nørrebro. Unge med lettere kriminalitet (graffiti, butikstyveri, hærværk og besiddelse af hash) udgør 40 pct. af gruppen – hovedparten af de unge har således begået alvorlig kriminalitet (vold, røveri, overtrædelse af våbenlov, drab).

Grupper af kriminelle unge i distrikt 8/ Indre Nørrebro

Politiets Bandeenhed samt lokalpolitiet vurderer, at der på Indre Nørrebro er ca. 20 unge over 18 år, som indgår i en kriminel gruppering med tilhørssted på Blågårds Plads. Gruppen benævnes i offentligheden som "Blågårdsbanden". Blågårdsbanden har derudover en række (yngre) medløbere, som udfører hjælpetjenester eller som

deltager ad hoc i forskellige konflikter med andre grupper/bander af unge. Politiet vurderer, at Blågårdsbanden har ca. 50 unge medløbere.

2.1.1 Den kriminalpræventive indsats i distrikt 8/ Indre Nørrebro

De kriminalpræventive aktører har i undersøgelsen udpeget særlige opmærksomhedspunkter for den kriminalpræventive indsats på Indre Nørrebro. I de følgende opridses aktørernes opmærksomhedspunkter for den kriminalpræventive indsats på Indre Nørrebro med fokus på distrikt 8 (for uddybning af indsatsen henvises til rapportens afsnit 3.5- 3.7) .

Tilbud til børn/unge 10-18 årige (fritidsklub, ungdomsklub og rådgivnings/-aktivitetstilbud)

I distrikt 8 er der ikke tilbud nok til børn og unge i alderen 10-18 år – og der er problemer med at rumme alle børn og unge med kriminalitetstruet adfærd. Kvisten (der har aldersgruppen 14-18 år) har kapacitet til 130 unge, mens rådgivnings- og aktivitetstilbuddet Gadepulsen har kapacitet til 25 unge i alderen 12-17 år. Derudover er der i området Capella og Murergården, som har fritidstilbud for de 10-14 årige med plads til 95 børn og unge – med en belægningsgrad på 98 pct. Kvisten har tilmeldt flere unge end dens normering foreskriver, mens Gadepulsen er fuldt belagt. Gadeplansmedarbejdere fra både Gadeteamet og Gadepulsen oplyser, at det kan være vanskeligt at finde tilbud til de utilpassede børn og unge, som opholder sig på gaden og skaber utryghed.

Brobygningssamarbejde mellem tilbuddene

Der er eksempler på samarbejde og brobygning mellem Gadepulsen og Kvisten – f.eks. hjælper Gadepulsen med at sluse unge over i klubtilbud i Kvisten. Det er imidlertid også vurderingen, at brobygningssamarbejdet kan udvikles yderligere, hvis der prioriteres ressourcer hertil i klubberne.

SSP samarbejdet

På Indre Nørrebro har der tidligere været vanskeligheder med at skabe en effektiv SSP organisation omkring det kriminalpræventive samarbejde. Det skyldtes både tidligere samarbejdsforhold i lokaludvalget samt et fravær af "SSP identitet" blandt de kriminalpræventive aktører. Aktørerne har således ikke altid let ved at se deres uformelle samarbejdsrelationer som "SSP samarbejde". Der er dog med etableringen af et nyt SSP lokaludvalg sket en styrkelse af de konkrete samarbejdsrelationer. Enkeltsagskonceptet er etableret, og der er i 2010 (pr. juli) 40 enkeltsager i kategori 1 og 2, Der er dog kun få enkeltsager i kategori 3 og 4 Der er derfor brug for at udvide brug af enkeltsagskonceptet for sager i kategori 3 og 4.

Beboernes utryghed

Københavns Kommunes tryghedsindeks viser, at beboerne på Indre Nørrebro i større grad er udsat for kriminalitet, ligesom befolkningen er mere utryg end befolkningen i Københavns Kommune generelt. De kriminalpræventive aktører på

Indre Nørrebro har generelt svært ved at forstå denne utryghed og dermed også behovet for at intensivere indsatsen med f.eks. en hotspotindsats.

2.1.2 anbefalinger for distrikt 8/Indre Nørrebro

De forudgående opmærksomhedspunkter peger på områder, som kan styrkes med positiv gevinst for den kriminalpræventive indsats på Indre Nørrebro. På grundlag af opmærksomhedspunkterne har LG Insight udpeget nedenstående anbefalinger. (Baggrunden for anbefalingerne uddybes i rapportens afsnit 3.5-3.7).

- Styrkelse af kapaciteten i tilbud for børn og unge i alderen 10-14 år og 14-18 år. Evt. via flytning af kapacitet fra tilbud til de under 10 årige.
- Større fagligt samarbejde mellem Kvisten og Gadepulsen. Det vurderes uhenigtsmæssigt, at de to tilbud til unge er forankret under forskellige forvaltninger med adskilte ledelser og pædagogiske principper. Der kan opnås store fordele ved at samle tilbuddene organisatorisk og fagligt – et større brobygningsarbejde mellem tilbuddene vil således give planlægningsmæssige og faglige fordele (Ressourcecentret på Ydre Nørrebro kan være en model til inspiration).
- Der er brug for dialogmøder mellem de unge, de kriminalpræventive aktører og beboerne på Indre Nørrebro. Et formål med dialogmøderne vil bl.a. være at give aktørerne større viden om beboernes oplevelser af kriminalitet og utryghed, således at aktørerne kan målrette deres kriminalpræventive indsatser yderligere, herunder basere indsatserne på en større forståelse og respekt for beboernes utryghed.
- Der er behov for fortsat at arbejde med SSP organisationens legitimitet som det kriminalpræventive koordinerende forum. Der pågår en positiv udvikling i SSP organisationen på Nørrebro med nyt lokaludvalg – denne udvikling skal understøttes. De lokale styrker skal inddrages i denne proces med hensyntagen til lokale traditioner og følelser.
- Koordinationsgruppen under 10-punktsplanen er et dialog- og koordineringsforum mellem forvaltningerne og de boligsociale aktører. Gruppen spiller dog for mange aktører en uklar rolle i det kriminalpræventive samarbejde. Der findes allerede i SSP og de boligsociale indsatser en række tilsvarende fora, hvor parterne mødes og samordner indsatser. Der vurderes at være fordele ved at samle disse fora med overlappende opgaver.

2.2 De kriminalitetstruede/kriminelle unge i distrikt 12/Ydre Nørrebro

Unge mellem 18-25 år i distrikt 12/Ydre Nørrebro

Politiets statistikker over sigtede kriminelle 18-25 årige angiver for distrikt 12 et meget beskedent antal. Politiet udtrykker da også, at tallet ikke er retvisende som indikator for kriminalitetsomfanget. Der har således i 2010 – iflg. opgørelser fra politiets afdeling Operativ Planlægning og Analyse – været rejst sigtelser mod alene 18 personer i alderen 18-25 år i distrikt 12. Antallet af hændelser i området var derimod mere end

100 gange så stort. Lokale aktører (lokalpolitiet, skoler og væresteder mv.) vurderer da også i interview, at antallet af kriminelle unge i alderen 18-25 år i distrikt 12 er på samme niveau som på Indre Nørrebro – dog nok en anelse højere. Da der er tale om relativt få sigtede, kan fordelingen af sigtede på lettere og alvorlig kriminalitet ikke vurderes dækkende for kriminaliteten generelt (2/3 sigtes for alvorlig kriminalitet). Det er vurderingen fra interview med lokale parter, at omfanget af alvorlig kriminalitet (bl.a. salg af stoffer) er en smule højere i distrikt 12 end i distrikt 8.

Der bor godt 1.460 unge i alderen 18-25 år i distrikt 12.

Unge under 18 år i distrikt 12/Ydre Nørrebro

På Ydre Nørrebro (distrikt 12) er det ligeledes vanskeligt for aktørerne at definere gruppen af "kriminalitetstruede børn/unge". Også her peger aktørerne på en negativ ændring i de unges normer og adfærd i forhold til hærværk, graffiti, tyverier mv. Som i distrikt 8 er det aktørernes vurdering, at mellem hver 5. og 10. barn/unge i området udviser bekymrende adfærd og dermed er i potentiel risikogruppe for at havne i kriminalitet. Som på Indre Nørrebro dækker bl.a. spændet over forskellige opfattelser af bekymrende adfærd. Da der bor godt 630 unge i alderen 12-18 år i distrikt 12, svarer de 10-20 pct. til at ca. 60-120 unge med bekymrende adfærd.

Antallet af unge, som faktisk er kriminelle, overstiger på Ydre Nørrebro det vurderede antal børn og unge med bekymrende adfærd. Med udgangspunkt i politiets underretninger til socialforvaltningen, er der tale om ca. 200 børn under 18 år, som har begået lettere kriminalitet, mens ca. 60 børn under 18 år har begået alvorlig kriminalitet. Tallene inkluderer bl.a. Mjølnerparken og dækker således ikke alene distrikt 12. Tidligere undersøgelser fra socialforvaltningen har peget på, at ca. 20 pct. af underretningerne vedr. kriminalitet på Ydre Nørrebro kan tilskrives børn og unge i Mjølnerparken. Fratrækkes denne andel er der på Ydre Nørrebro (minus Mjølnerparken) tale om ca. 160 børn og unge, som er lettere kriminelle og 50 unge involveret i alvorlig kriminalitet.

Grupper af kriminelle unge på Ydre Nørrebro

I Haraldsgadekvarteret/Aldersrogade er der ikke fast strukturerede grupper af kriminelle unge – dvs. bander af unge kriminelle. Der er unge, som begår kriminalitet, men de optræder typisk enkeltvist eller i løst strukturerede grupper.

I Mjølnerparken, som ligger i det tilgrænsende distrikt 11 på Ydre Nørrebro, er der dog kriminelle grupperinger af unge. Gruppen "Brothers and Soldiers" er den største og mest strukturerede gruppering. Politiets bandeenhed vurderer sammen med lokalpolitiet, at gruppen består af 15-20 faste "kerne"-medlemmer og ca. 30 medløbere.

2.2.1 Den kriminalpræventive indsats på Ydre Nørrebro/distrikt 12

Også på Ydre Nørrebro gøres en stor indsats for de kriminalitetstruede og kriminelle unge. Aktørerne har i undersøgelsen fremhævet områder, som kræver en særlig opmærksomhed og indsats i forhold til at modvirke kriminalitet og styrke trygheden blandt beboerne. I de følgende opridses aktørernes opmærksomhedspunkter for

den kriminalpræventive indsats for Ydre Nørrebro. For en uddybning af de enkelte punkter henvises til rapportens afsnit 4.5- 4.7.

Klubtilbud til unge i Mjølnerparken

I Mjølnerparken er der behov for etablering af varige klubtilbud til unge, som opholder sig på Hothers Plads. Skurvognsprojektet ophører ved udgangen af 2010, og aktørerne er bekymrede for, at kriminalitetssituationen kan forværres, hvis ikke de ca. 70 unge får egnede klubtilbud. Aktørerne appellerer desuden til, at løsninger findes hurtigt og ikke som en reaktion på eventuelt senere uroligheder.

Klubtilbud til unge i Haraldsgadekvarteret

I Haraldsgadekvarteret er der manglende relevante tilbud til unge i alderen 10-18 år. First Floor – med aldersgruppen 14-18 år - har ikke ledig kapacitet og Ressourcecentret – med aldersgruppen 12-25 år – har kontakt pt. til over 300 unge men kan ikke dække alle unge i kvarteret. First Floor har ca. 60 medlemmer, der bor i Aldersrogade kvarteret. Haraldsgården har aktuelt alene 20 pladser til de 10-14 årige. Den akutte mangel på tilbud til de unge over 12 år skyldes også, at lokale tilbud til børn og unge er blevet lukket på grund af trusler og hærværk. Det er desuden en særlig udfordring at motivere de unge til klubmedlemskab og hente dem ind fra gaden. En udvidelse af antallet af tilbud til unge i alderen 10-18 år skal derfor kombineres med en udvidet gadeplansindsats. De unge vil samtidig meget gerne have deres eget sted uden indblanding fra voksne. Klubtilbuddet skal derfor være en kombination, hvor de unge oplever at have plads til at være sig selv i ikke-traditionelle klubrammer men samtidig får støtte og nærvær fra ansvarlige voksne.

Væresteder til unge over 18 år

Der er på Ydre Nørrebro to væresteder til unge over 18 år (Ressourcecentret Ydre Nørrebro og Upload). Derudover tager First Floor i særlige tilfælde unge op til 23 år, ligesom Skurvognsprojektet i Mjølnerparken har en gruppe unge over 18 år. Der er således en række tilbud til unge over 18 år på Ydre Nørrebro, men de unges gruppe-mentalitet og territoriale adfærdsmønstre betyder, at der alligevel kan opstå problemer med tilbud til unge over 18 år, hvis der f.eks. ikke også udbydes mindre og alternative former for tilbud i små "lommer" af bydelen, hvor grupper af unge lever og færdes. Dette kan f.eks. blive tilfældet i Mjølnerparken, hvis Skurvognsprojektet lukker. Også i Haraldsgade-kvarteret er der behov for nicher af tilbud til grupper af unge, som ikke tiltrækkes af traditionelle klubtilbud men stadig har behov for et sted med aktivitetsmuligheder og voksenkontakt.

Gadeplansindsatsen på Ydre Nørrebro

Gadeplansindsatsen spiller en vigtig rolle. Gadeplansmedarbejderne får relationer til de unge, løser konflikter og skaber bro mellem de unge og "normal"-indsatsen – både klubberne, børnefamiliecentret og forskellige støttetilbud til de unge.

På Ydre Nørrebro (incl. Mjølnerparken) er der et stort behov for at få skabt kontakt til grupper af unge og motivere dem ind i klubtilbuddene – og gadeplansindsatsen på

Ydre Nørrebro skal dække et stort geografisk område med mange belastede boligområder. Der er på Ydre Nørrebro behov for at få opprioriteret gadeplansindsatsen. Desværre er der udsigt til, at lokalpuljen til det udgående klubarbejde reduceres, ligesom to gadeplansstillinger, som er eksternt finansieret af Landsbyggefonden, ophører ved udgangen af 2010.

2.2.2 anbefalinger for Ydre Nørrebro/distrikt 12

På baggrund af de beskrevne opmærksomhedspunkter har LG Insight udpeget følgende anbefalinger, som særligt kan styrke den kriminalpræventive indsats på Ydre Nørrebro. Begrundelserne for anbefalinger uddybes i afsnit 3.5-3.7.

LG Insights anbefalinger er:

- Fokus på klubtilbud til unge på Ydre Nørrebro – i Mjølnerparken og Haraldsgadekvarteret. Der er akut behov for en afklaring af Skurvognsprojektets fremtid eller etablering af nye tilbud til unge i og omkring Hothers Plads. Ca. 70 unge vil ved udgangen af 2010 stå uden værested/klubtilbud, hvilket kan forøge risikoen for konflikter.
- Der er brug for en styrket indsats for at hjælpe flere 10-14 årige ind i fritids-tilbuddene. Indsatsen kan bestå af en aktiv og opsøgende indsats kombineret med en informationsindsats vedrørende muligheder for økonomisk støtte til kontingentbetalingen, som vurderes at afholde mange forældre fra at melde deres børn i fritidsklub.
- I Haraldsgadekvarteret er der brug for flere tilbud til området store gruppe af børn og unge. Det gælder for aldersgruppen 14-17 år, at der mangler pladser og tilbud. De nye tilbud skal skabes i tæt dialog med kvarterets unge og forældre, således at beboerne tager ejerskab for tilbuddene og er trygge ved dem. Området har været præget af en del hærværk, som har lukket tilbud til unge, ligesom konflikter mellem grupper af beboere, herunder mellem unge og voksne, har vanskeliggjort beboernes egne muligheder for at iværksætte tilbud. Det er vurderingen, at en forøget gadeplansindsats i området også er nødvendig, således at gadeplansindsatsen kan skabe dialog og kontakt med området børn og unge og motivere dem til at benytte klubtilbud.
- Det anbefales, at der sker en styrkelse af gadeplansindsatsen på Ydre Nørrebro (især Mjølnerparken). Ydre Nørrebro dækker et stort areal med mange belastede boligområder og mange børn og unge. En delanbefaling er at samle ressourcerne i en mere koordineret indsats (mellem Gadeteamet, Gadeplan Can og Sjakket), mens en anden del-anbefaling er at forøge ressourcerne til Gadeplansindsatsen.

2.3 Fælles opmærksomhedspunkter for Indre og Ydre Nørrebro

Der er en række lighedspunkter og fællestræk for de to områder, og derfor er flere opmærksomhedspunkter gældende for begge distrikter. Nedenfor beskrives kort de fælles opmærksomhedspunkter. Der er tale om et sammendrag baseret på

rapportens afsnit 3, 4 og 5, hvorfor der henvises til disse afsnit for en uddybning af opmærksomhedspunkterne.

Indsatsen i skolerne og samarbejdet med forældrene

De kriminalpræventive aktører prioriterer samarbejdet med forældrene. På enkelte skoler er det kriminalpræventive samarbejde med forældrene styrket – både gennem hjemmebesøg, familieskoler, "åben skole" o. lign. Aktørerne peger på gode resultater af et tæt forældresamarbejde, fordi hovedparten af forældrene har ressourcer og forældrekompetencer til at støtte og rådgive deres børn. F.eks. har Rådmandsgades Skole haft succes med særlige tiltag og tilbud til forældre med kriminalitetstruede børn - disse tilbud kan med succes spredes til andre skoler.

Klubtilbuddene til unge kriminalitetstruede/kriminelle

Det bekymrer aktørerne, at børn og unge på Nørrebro har den laveste aktivitetsgrad i fritidslivet i Københavns Kommune. Især de kriminalitetstruede børn og unge har ikke et aktivt fritids-/foreningsliv.

Årsagerne skyldes både kapacitetsproblemer i ungdomsklubberne på Nørrebro (tilbud til unge i hhv. alderen 14-18 år), men det skyldes også, at de unge på Nørrebro ikke i samme grad som i resten af Københavns Kommune søger et tilbud i de yngre år (alderen 10-14 år). De unge og deres familier har ikke opbygget en aktiv fritids- og klub-tradition - i stedet opbygger de unge et fællesskab gennem liv på gaden. For de økonomisk vanskeligt stillede familier er kontingentet på 518 kr. om måneden til fritidsklub en vigtig forklaring på, at forældrene ikke melder børnene ind i fritidstilbud. Mulighederne for pædagogisk friplads løser ikke kontingent-problemet for den gruppe familier, som ikke er berettiget hertil. For disse familier er det alene manglende tradition for at benytte klubtilbud sammenholdt med kravet om medlemsbetaling, der er med til at holde børnene ude af klubtilbuddene.

I spørgeskemaundersøgelse og interview peger klubberne samtidig på manglende ressourcer og pædagogisk kapacitet til at arbejde med de kriminalitetstruede eller kriminelle børn/unge. Personale og ledelse efterspørger mere efteruddannelse og flere kompetencer til at udvikle tilbud til de utilpassede unge. Der efterspørgeres også flere ressourcer, da grupper af kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge kræver meget mandskab – også af hensyn til personalets sikkerhed.

Endelig betyder de unges bevægelsesmønstre, at det kan være vanskeligt at dække alle boligområder og gader med tilbud. Både "de vilde drenge" og "de stille piger" er meget lidt mobile og holder sig oftest tæt på hjemmet, i deres boligområde eller inden for deres "territorium". Derfor kan der opstå paradoksproblemer, hvor der er ledige tilbud i klubber/tilbud, som ikke ligger inden for de unges bevægelsesområde.

Øvrige tilbud til unge og overlapsproblematikker

Der tales meget om "de mange tilbud" til kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge på Nørrebro, ligesom der tales om overlapsproblemer og konkurrerende tilbud. Det er primært de kommunale aktører, som peger på disse problemer og anser tilbud i

boligsociale indsatser og frivillig-/foreningslivet som ukoordinerede og vilkårlige. De kritiserer samtidig tilbuddenes faglige indhold. Attraktive tilbud om udflugter, udlandsrejser m.m. vurderes at trække de unge væk fra de kommunale tilbuds langsigtede pædagogiske arbejde. Projekternes ofte midlertidige karakter betyder samtidig, at de unge efter et stykke tid igen står uden for tilbud, og at de kommunale tilbud skal bruge mange ressourcer på at genetablere kontakten til de unge.

Undersøgelsen viser, at der er mange tilbud til børn og unge på Nørrebro, men samtidig udtrykker undersøgelsens aktører (klubberne), at ikke alle deres tilbud egner sig til kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge og/ eller at der er en grænse for, hvor mange utilpassede unge, som kan indgå i klubberne. LG Insights undersøgelse viser derfor, at der er brug for en bred vifte af tilbud, og at overlapsproblemerne er overdrevne. Undersøgelsen har kun afdækket få og ubetydelige eksempler på egentlige overlapsproblemer. Disse overlap vedrører primært mindre tilbudsområder som lektiecafeer, pigeclubber for "religiøse piger", fritidsjob o. lign.

Denne undersøgelse har ikke haft til opgave at afdække tilbuddene i Mjølnerparken. En eventuel særlig hotspotindsats i Mjølnerparken bør derfor have fokus på eventuelle overlaps- og koordineringsvanskeligheder mellem aktører og tilbud i dette område.

Tilbud til unge kriminelle over 18 år

Der er i regi af 18+-programmet skabt stor opmærksomhed om og udviklet en række tilbud til unge kriminelle over 18 år. Der er primært fokus på unge med alvorlige kriminalitetsproblemer, herunder unge kriminelle bandemedlemmer.

Exit-programmet fremhæves som eksemplarisk og nødvendigt af alle aktører. De unge bandemedlemmer skal have et akut og relevant tilbud om et alternativt (arbejds)-liv uden kriminalitet og bandeliv – dette tilbud får de med Exit-programmet. Derudover er programmet organiseret med medarbejdere under fælles faglig ledelse, men hvor medarbejderne ansættelses- og personaleledelsesmæssigt er forankret i de respektive forvaltningsenheder. Aktørerne ser fordele i denne organiseringsmodel (der også kendes fra SSP-sekretariatet), som kan anvendes på flere områder.

Aktørerne ser lovende muligheder i samarbejdet om de unge over 18 år men peger også på kritiske områder for samarbejdets fremtid. Det er vigtigt, at aktørerne evner at mobilisere de nødvendige ressourcer og handle på tværs, så de unge ikke oplever knudrede forretningsgange og ukoordinerede eller forsinkede indsatser. Det stiller også store krav om opbygning af en fleksibel tilbudsvifte. De unge skal have tilbud om job, uddannelse, bolig, støtte og behandling m.m. i det nødvendige omfang og i den relevante rækkefølge, som matcher de unges behov, interesser og muligheder.

Styrkelse af det kriminalpræventive samarbejde mellem aktørerne

LG Insights undersøgelse viser, at der på både Indre og Ydre Nørrebro er et stort og tæt uformelt samarbejde aktørerne imellem (def. af formelt/uformelt samarbejde fremgår af afsnit 1.2). Analyser af konkrete episoder og konflikter dokumenterer, at de uformelle netværk fungerer hurtigt og fleksibelt, og at aktørerne situationsbestemt inddrager hinandens faglige styrker og kapaciteter.

De uformelle netværk er også følsomme og svage. Følsomme fordi netværkene er baseret på få personers ressourcer, kompetencer, engagement og tilstedeværelse. Svage fordi netværkene er lukkede omkring en kerne af aktører, og netværkene kun i begrænset omfang involverer boligsociale aktører og friskoler m.m.

Undersøgelsen viser også, at ikke alle SSP aktører har en "SSP-identitet". Selvom de løser en opgave i samarbejde med andre medlemmer af SSP-lokaludvalgene, anser de ofte opgaven som løst af de enkelte aktører i uformelt samarbejde. De benævner ikke nødvendigvis deres samarbejde som en SSP-indsats. I det hele taget er der generelt en vis modvilje blandt flere aktører på Nørrebro mod centrale aktørers forsøg på at styre, koordinere og profilere kriminalpræventive indsatser og samarbejdsformer. De lokale aktører finder, at indsatser allerede i dag i høj grad koordineres, og at der handles hurtigt og adækvat på lokale episoder og konflikter.

LG Insights analyser bekræfter, at det uformelle samarbejde har væsentlige styrker, men også at der på både Indre og Ydre Nørrebro er behov for at lægge dette samarbejde ind under nogle mere faste og synlige rammer – både i forhold til styring, koordinering og faglige kompetencer. Det vil være helt naturligt, at dette samarbejde styrkes inden for SSP organisationen på Indre og Ydre Nørrebro – ikke mindst af hensyn til mulighederne for erfaringsudveksling indenfor Retsplejelovens § 115.

Der gøres et stort stykke arbejde i SSP regi, bl.a. ferieaktiviteter, tilbud til drenge i Korsgade Hallen, fritidskampagner, ssp+, rusmiddelprogrammet "en teenager i familien", ung i job, lokale beredskabsplaner, samt afrapporteringer til politiske udvalg osv. De seneste år er der brugt mange ressourcer i SSP på at få enkeltsagskonceptet i gang, hvilket på Nørrebro er lykkedes for enkeltsager i kategori 1 og 2. Der ligger et stort potentiale i at udbrede brugen af enkeltsagskonceptet til kategori 3 og 4 sagerne. Dette vil gavne både den tværfaglige koordinering og konkrete indsatser i de pågældende sager, ligesom det vil styrke SSP aktørernes identifikation af unge med kriminalitetstruede adfærd eller med kriminalitetsproblemer.

Enkeltsagskonceptet dækker endnu ikke unge i alderen 16-17 år. SSP-sekretariatet oplyser, at enkeltsagskonceptet vil blive vurderet i slutningen af 2010, hvorefter det gradvist ønskes udbredt til at gælde de 16 og 17 årige. Undersøgelsen viser, at denne aldersgruppe af unge under 18 år står for den mest alvorlige og personfarlige kriminalitet på Nørrebro, ligesom politiet vurderer, at mange medløbere til de kriminelle bander er i denne aldersgruppe. Det anbefales derfor, at denne gruppe inddrages i enkeltsagskonceptet.

På Indre og Ydre Nørrebro prioriterer skolerne få ressourcer til SSP samarbejdet. Skolerne bruger mellem 40-60 timer om året på SSP, og det dækker næsten alene timer til møder. Det betyder, at andre aktører føler, at der ikke "arbejdes mellem møderne", og at SSP møderne alene får karakter af "snakkeklubber". Der er derfor stor risiko for, at aktørernes ulige prioritering af SSP samarbejdet fører til, at vigtige aktører gradvis trækker sig mere og mere fra SSP samarbejdet. Flere aktører savner handlekraft i SSP møderne.

I dag indgår privatskolerne ikke i SSP samarbejdet. Ca. 40 pct. af børnene på Indre og Ydre Nørrebro går imidlertid i en privat skole. Skolerne spiller en stor rolle i

forbindelse med den tidlige forebyggende kriminalpræventive indsats og spotning af kriminalitetstruede børn. I betragtning heraf er det en svaghed at de private skoler ikke indgår i SSP samarbejdet, og SSP aktørerne giver udtryk for stor frustration over det manglende samarbejde og koordinering med friskolerne. De efterlyser samarbejdsmodeller, hvor også friskolerne kan indgå mere aktivt i det kriminalpræventive samarbejde.

2.4 LG Insights fælles anbefalinger for Indre og Ydre Nørrebro

- Det er vigtigt, at børn allerede i de tidligere år fastholdes i et aktivt fritidsliv og klubtilbud. Kontingentbetalingen er en barriere for økonomisk vanskeligt stillede familier. Det anbefales, at fritidsklubber som forsøg også gøres kontingentfri på Indre og Ydre Nørrebro.
- På Nørrebro har skolerne arbejdet med inddragelse af forældrene - her under styrkelse af forældrenes kompetencer som forældre – bl.a. gennem familieskoler. Det anbefales, at skolerne i højere grad inddrager forældrene gennem familieskoler, hjemmebesøg, ”åben skole” m.m. Rådmandsgades Skole har prioriteret det kriminalitetsforebyggende arbejde gennem styrket forældreinddragelse, socialrådgivere på skolen, prioritering af SSP m.m. Der er behov for at dokumentere resultater af sådanne tiltag og at sprede gode erfaringer til andre skoler på Nørrebro.
- Der er behov for at formalisere det kriminalpræventive netværk på både Indre og Ydre Nørrebro. Det skal ske gennem en større grad af ledelse og en mere klar rolle- og ansvarsfordeling aktørerne imellem. Der skal arbejdes med en model, hvor de lokale aktører anerkendes for deres indsats. Ligeledes skal det synliggøres, hvilke fordele styring og koordinering i SSP regi vil have for medarbejdernes arbejde i form af fælles arbejdsmetoder og standarder. Det anbefales derfor, at der fortsat arbejdes for at skabe samarbejdstillid, en holdidentitet og fælles faglige kompetencer m.m. som udgangspunkt for et yderligere styrket samarbejde.
- LG Insight vurderer, at der er behov for at styrke dialogen med de boligsociale aktører omkring forankring af projekter og brobygning mellem (midlertidige) boligsociale tilbud til unge (f.eks. klubtilbud) og til de kommunale tilbud. Dialogen kan med fordel tages i de styregrupper og følgegrupper for den boligsociale indsats, hvor aktører fra f.eks. Københavns Kommune deltager.
- Enkeltsgskonceptet i SSP på Nørrebro skal dække alle sager med unge under 18 år involveret i kriminalitet. Det anbefales, der arbejdes for at udbrede brug af enkeltsgskonceptet i kategori 3 og 4, og at enkeltsgskonceptet også dækker unge i alderen 16-17 år. Enkeltsgskonceptet kan både sikre en større tværfaglighed i indsatsen og styrke identifikationen af de unge kriminalitetstruede og kriminelle.
- Der er et stort behov for også at inddrage friskolerne i det kriminalpræventive samarbejde. Der findes aktuelt ingen steder, hvor man løbende mødes med

friskolerne og drøfter/samarbejder om de unges kriminalitet. Der er behov for at udvikle sådanne mødefora og motivere friskolerne til at deltage i de koordinerende drøftelser.

- Medarbejdere og ledelse i fritids- og ungdomsklubberne efterspørger flere kompetencer, så de bedre kan udvikle tilbud til – og arbejde med – kriminalitetstruede og kriminelle børn og unge. Det kan være efteruddannelses tilbud eller tema-dage, hvor de kan udveksle erfaringer og viden med andre lokale aktører på Nørrebro. Der er behov for at fastholde og styrke klubbernes kompetencer, ligesom der er brug for etablering af faglige fora for lokale aktører (f.eks. som i det tidligere Ungeforum).
- Denne undersøgelse viser, at der er mange aktører og tilbud til de kriminalitetstruede børn/unge på Indre og Ydre Nørrebro, men at succesfulde tilbud ikke bliver spredt og forankret, fordi deres resultater ikke er dokumenterede og/eller de faglige metoder ikke er tilstrækkeligt systematiserede og beskrevet. Københavns Kommune bør erfaringsopsamle og sprede best practice på det kriminalpræventive område og udbrede denne viden til aktører og distrikter i resten af Københavns Kommune.

3. Indre Nørrebro (Distrikt 8)

Omfanget af kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge og kriminalpræventive tilbud på Indre Nørrebro

3.1 Omfanget af kriminelle unge mellem 18-25 år

Det er vanskeligt at vurdere omfanget af kriminelle over 18 år, og opgørelsen er derfor behæftet med stor usikkerhed. Det er nemlig vanskeligt at finde kvantitativt datagrundlag for en sådan vurdering. Nedenstående vurdering bygger på omfanget af sigtelser – sammenholdt med lokale aktørers vurderinger i interview. En statistisk beskrivelse af de kriminelle unge over 18 år og deres baggrund vil blive belyst i efterfølgende netværksanalyse (februar 2011).

Politiets data for sigtelser i distrikt 8 viser, at der i perioden januar-september 2010 har været 67 sigtelser i distrikt 8. Tallet kan dog ikke fortolkes som repræsentativt for antallet af kriminelle på Nørrebro, men antallet svarer dog i høj grad til lokale aktørers vurdering af omfanget af kriminelle. 40 unge er blevet sigtet for lettere kriminalitet (overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, tyveri og hærværk) mens 27 er sigtet for alvorligere kriminalitet (indbrud, vold, salg af euforiserende stoffer, røveri, overtrædelse af våbenloven),

I SSP+ (som ikke er opdelt i Indre og Ydre Nørrebro) er der aktuelt 37 unge fra hele Nørrebro knyttet til enkeltsagskonceptet. De unge har begået enten gentagen, alvorlig og/eller personfarlig kriminalitet. Det er frivilligt for unge over 18 år at være med i SSP+. Tallet dækker derfor ikke hele gruppen af unge over 18 år, som har begået alvorlig, gentagen og/eller personfarlig kriminalitet. Antallet af kriminelle unge over 18 år på hele Nørrebro overstiger derfor tilsammen de 37 unge.

Der bor i alt 1.743 unge i alderen 18-24 år i distrikt 8 (BIF; 2009). Kønsfordelingen er 45 pct. mænd og 55 pct. kvinder. Det er dog i høj grad mændene, som tegner sig for kriminaliteten.

Tabel 1: Sigtede unge 18-25 årige i perioden 1.jan.-27.sept. 2010, distr.8

Alvorsgrader af kriminalitet		Sigtede
Indre Nørrebro	Lettere kriminalitet	27
	Alvorlig kriminalitet	40

Kilde: Politiet (OPA), oktober 2010

3.2 Omfanget af kriminelle unge under 18 år

Det er vanskeligt for aktørerne at vurdere omfanget af kriminalitetstruede børn og unge. Det hænger dels sammen med, at der blandt aktørerne ikke er en fælles definition af kriminalitetstruede børn og unge. Det skyldes naturligvis også, at mange forhold betinger, om et barn bliver kriminalitetstruet eller ej.

SSPs enkeltsagskoncept rummer flg. definition af kriminalitetstruede børn og unge (kategori 1): Manglende tilknytning til skolen (stort fravær) og eventuelt samvær med kriminelle unge er risikomarkører i forhold til kriminalitetsbekymring. Anvendes

denne definition er antallet af kriminalitetstruede børn og unge stort. I interview har aktørerne i distrikt 8 således givet udtryk for, at mellem 10-20 pct. af alle børn og unge udviser bekymrende adfærd med risiko for at blive kriminelle. Der bor i alt godt 850 unge i alderen 12-18 år i distrikt 8 (tallet er opgjort af Koncernservice, Københavns Kommune - per. 1. jan. 2009). De 10-20 pct. svarer derfor til 85-170 børn og unge med bekymrende adfærd.

Der er med et intervallspænd på 10 pct. tale om en bemærkelsesværdigt stor usikkerhed blandt aktørerne i forhold til at fastlægge omfanget af bekymrende børn og unge. Usikkerheden om omfanget af kriminalitetstruede børn og unge indikerer, at aktørerne har behov for at udvikle objektive kriterier for deres vurdering af omfanget af kriminalitetstruede børn og unge på Nørrebro. Sidstnævnte er også nødvendigt i forhold til at sammensætte og dimensionere tilbudsviften til kriminalitetstruede børn og unge på et mere oplyst og metodisk grundlag.

I forhold til de kriminelle børn og unge indberetter politiet sager til Børnefamiliecentret København (SOF) om børn og unge, som er involveret i kriminalitet. Det vedrører sager om lettere kriminalitet, som f.eks. butikstyveri og indbrud, men dækker også alvorlig kriminalitet som drab(sforsøg), vold, røveri, voldtægt og besiddelse af våben. LG Insight har opdelt politiets indberetninger i grupperne:

- Lettere kriminalitet, som dækker butikstyveri, indbrud, besiddelse af stoffer, graffiti
- Alvorlig kriminalitet, som dækker over drab(sforsøg), vold, røveri, voldtægt, salg af stoffer og besiddelse af våben.

Undersøgelsen viser, at 128 børn og unge under 18 år på Indre Nørrebro i perioden januar-september 2010 har været involveret i kriminalitet. Knap 42 pct. (54 børn og unge) var indblandet i lettere kriminalitet, mens 58 pct. (74 børn og unge) var indblandet i alvorlig kriminalitet – fortrinsvist voldssager og røverier.

Tabel 2: Børn/unge under 18 år involveret i kriminalitet, jan.- sept. 2010

	Alvorsgrader af kriminalitet	(Vurderet) omfang
Indre Nørrebro	Lettere kriminalitet	54
	Alvorlig kriminalitet	74

kilde: Underretninger vedr. kriminalitet til børne/familieteamet, SOF Nørrebro, 2010

Ca. 65 pct. af indberetningerne vedrører børn og unge, som på forhånd er kendte i Børne-familiecenter København. Enkelte børn og unge er meget belastede af kriminalitet. Eksempelvis er en af de unge mænd involveret i 14 sager om kriminalitet. 93 pct. af indberetningerne vedrører drenge, og det er fortrinsvis børn og unge over 15 år, som begår kriminalitet – og især den alvorlige kriminalitet.

Antallet af børn og unge, som involveres i kriminalitet, falder indenfor de kriminalpræventive aktørers vurderede omfang af kriminalitetstruede børn.

Statistikken viser, at der fra 2009 til 2010 er sket et fald i antallet af børn og unge involveret i kriminalitet på Indre Nørrebro. Foreløbige opgørelser over antallet af ind-

beretninger til Børnefamiliecenter København peger på et fald på 23 pct. fra 2009 til 2010 i antal underretningssager, hvor børn/unge er indblandet i kriminalitet.

3.3 Grupper og bander af kriminelle unge på Indre Nørrebro

Aktørerne tegner generelt et bekymrende billede af en gruppe unge, som er meget utilpassede og færdes i kriminelle grupperinger eller egentlige bander. Konflikten mellem grupper og bander af unge viser, hvor hurtigt denne gruppe unge kan mobiliseres i det hårde kriminelle miljø som medløbere, hvor de enten deltager aktivt i opgør eller optræder som gruppernes/bandernes spejdere el.lign.

På Indre Nørrebro i distrikt 8 findes grupperingen af unge omkring Blågårds Plads og benævnes ofte som Blågårdsbanden. Banden består alene af mænd og vurderes at have ca. 20 unge kernemedlemmer. Hovedparten af de unge med kontakt til banden er medløbere, og de er fortrinsvist i alderen 14-17 år. Lokalpolitiet på Nørrebro og Københavns Politis Bandedenhed vurderer, at der er ca. 50 unge medløbere til Blågårdsbanden. Politiets bandedenhed vurderer, at lederne i Blågårdsbanden aldersmæssigt er midt i tyverne eller ældre.

Det er vanskeligt præcist at definere, hvornår en gruppe af unge kriminelle er bander. Politiet fremhæver i interview, at en stor gruppe unge er medløbere, hvor de gør "banderne" tjenester (holder udbyg, går i byen m.m.) og/eller deltager i konflikter med andre grupper/bander af unge. Men mange medløbere og grupper af unge er ikke fast organiserede eller styrede af kriminelle bander eller kriminelle ledere.

En stor gruppe af de unge medløbere er kendetegnet ved, at de er utilpassede, har sociale problemer, dårlige familie- og skoleforhold, misbrugsproblemer m.m. De unges vrede lader sig let antænde, ligesom de unge søger konflikter som bl.a. en reaktion på deres livsforhold. En forklaring på de unges uhensigtsmæssige adfærd og kriminalitet kan også findes i de unges gruppeidentitet, status og stigende "landsby"-patriotisme, hvor unge i gader eller boligområder holder sammen mod "de andre". Den geografiske identitet er i høj grad gældende hos de unge under 18 år, mens tilsvarende mønster ikke i samme omfang gør sig gældende for de unge over 18 år. De ældre kriminelle knyttes i højere grad sammen i kriminaliteten og af familiemæssige forhold, nationalitet og/eller fælles venner mv.

Almindeligvis fremstilles konflikter mellem grupper og bander af unge meget enkelt som et opgør mellem flere store og velorganiserede bander af unge kriminelle om, at grupperne/banderne er mere dynamiske, og at hash/-narkotikamarkedet. Politiets Bandedenhed og Lokalpolitiet fremhæver imidlertid årsagerne til konflikterne er mere komplekse. Konflikterne er oftest ikke alene relateret til kriminalitetsmarkeder, men også personlige konflikter, ære og hævnmotiver spiller en rolle.

En indsats mod grupper og bander af unge kriminelle skal være fleksibel – både i geografisk dækning og i forhold til indsatser og styrker. Nogle gange er det opgør om narkotikamarkedet, mens det andre gange er konflikter mellem unge om personlige forhold. Nogle gange spredes konflikter sig mellem grupper af unge på tværs af distrikter, gader og boligområder, fordi unge fra forskellige områder tilfældigvis

involveres i konflikterne, mens konflikterne i andre tilfælde er klart afgrænset. Nogle gange omfatter konflikterne mange unge medløbere, mens det til andre tider alene er en hård kerne. Det er derfor vigtigt, at indsatser baseres på en grundig viden om de unge og konflikternes baggrunde.

3.4 Særlige opmærksomhedsforhold i distrikt 8.

Aktørerne har i interview udpeget steder og grupper af unge på Indre Nørrebro/distrikt 8, hvor der er høj forekomst af kriminalitet og/eller hvor der er et stort kriminalitets-/konfliktpotentialer blandt grupper af unge. De kriminalpræventive aktører har desuden vurderet, hvorvidt de med eksisterende indsatser (redskaber og kapacitet) kan forebygge eller afhjælpe områdets kriminalitet, eller om der er behov for nye tiltag eller mere styrke i eksisterende indsatser.

OMRÅDET I OG OMKRING BLÅGÅRDS PLADS

Målepunkter	Vurdering
Konfliktniveauet	<p>Konfliktniveauet er relateret til konflikter mellem grupper/-bander af kriminelle unge. Konfliktniveauet er forholdsvis lavt, når der er ro mellem grupperne, men konflikter kan hurtigt udvikle sig i omfang og alvorsgrader.</p> <p>Blågårdsbanden sidder forholdsvis tungt på det kriminelle miljø i området og holder medløberne under kontrol.</p> <p>Der er regelmæssigt konflikter mellem grupper af unge og beboere/forretningsdrivende (f.eks. Netto-sagen. "Rantzaus-gadegruppen", unge i "Blå gård" m.m.). Disse konflikter kan de kriminalpræventive aktører håndtere med eksisterende indsatser og ressourcer.</p>
Aktørernes generelle vurdering	<p>Aktørerne (gadeplansmedarbejderne, Gadepulsen og Lokal-politiet på Nørrebro) vurderer generelt ikke, at området omkring Blågårds Plads har Nørrebros højeste konflikt-potentiale. Konflikter er i meget høj grad relateret til bande-konflikter, men de regelmæssige skudepisoder skaber naturligvis utryghed blandt områdets beboere. Enkelte episoder med unge er konflikttyper, hvor aktørerne forholdsvis let kan etablere ro.</p> <p>Gadeplansmedarbejderne, herunder</p>

	Gadepulsen, giver dog også udtryk for uro, fordi der blandt de unge er mange våben i omløb, hvilket kan få konflikter til at udvikle sig, hvis der opstår nye konflikter mellem grupperne.
Vurdering af omfanget af kernemedlemmer af grupper/bander af kriminelle	Ca. 20 unge (Kilde: Politiets bandeenhed og lokalpolitiet på Nørrebro)
Vurdering af omfanget af unge medløbere til konflikter og kriminalitet	Ca. 50 unge (Kilde: Politiets bandeenhed og lokalpolitiet på Nørrebro)
Indsatsprioritering	Høj, men aktørerne vurderer, at de med eksisterende indsatser og styrke i kapacitet kan kontrollere områdets kriminalitetsudvikling.

3.5 Tilbud til unge kriminalitetstruede/kriminelle på Indre Nørrebro

I det følgende gives en kort beskrivelse af tilbud til kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge på Indre Nørrebro. Præsentationen er ikke fyldestgørende men medtager alene vigtige tilbud – defineret ved en kombination af størrelse og varighed. Efter præsentationen af tilbudsviften på hhv. Indre og Ydre Nørrebro gives en sammenvejret vurdering af tilbudsviftens bredde og kapacitet.

Alle oplysninger om aktørerne og tilbudstyper, kapacitet og kontakt til unge kriminalitetstruede/kriminelle stammer fra aktørerne selv – indhentet gennem spørgekemaundersøgelse og eventuelt personlige interview:

Capella (Kapelvej) er en fritidsklub for børn i alderen 10-14 år. Klubben anser ikke dens tilbud for egnet til kriminalitetstruede/kriminelle børn. Ansatte i Capella er med i SSP samarbejdet og indgår i gadeplansarbejdet i Gadeteamet. Capella har ikke særlige tilbud til kriminalitetstruede børn, ligesom de ikke prioriterer særlige ressourcer eller udvikling af faglige kompetencer blandt personalet i forhold til at arbejde med denne målgruppe. Capella vurderer, at de pt. har 4 kriminalitetstruede børn (drengene) i klubben.

Fritidsklubben Murergården er et klubtilbud til børn i alderen 10-14 år på Indre Nørrebro tæt ved søerne. Klubben er normeret til 55 børn, men aktuelt er 53 børn knyttet til fritidsklubben, heraf 50 pct. drenge. Klubben anser sig selv for at have en kriminalpræventiv rolle og har pt. 14 kriminalitetstruede/kriminelle børn. Klubben har aftenåbent 2 gange om måneden for at holde de unge væk fra gaden.

Kvisten i Gartnergade på Indre Nørrebro er den store ungdomsklub for unge på Indre Nørrebro. Derudover er der en ungdomsklub i Guldbergsgade (Stjerneskuddet), men den benyttes kun i mindre grad af unge fra distrikt 8. Kvisten er både et tilbud til børn i alderen 14-18 år og unge fra 18-25 år. Derudover er der tilbud til voksne over 25 år. Kvisten er normeret til 110 unge under 18 år og 110 over 18 år. Alle

normerede pladser er besat, og Kvisten har aktuelt 130 unge medlemmer under 18 år, hvoraf ca. 85 pct. drenge og ca. 15 pct. er piger.

Kvisten kan rumme utilpassede børn/unge men ikke unge med alvorlige kriminalitetsproblemer. Kvistens leder vurderer, at 60-70 pct. af de unge i klubben er kriminalitets-truede eller har begået kriminalitet. Klubben koordinerer gadeplansarbejdet for Gadeteamet, som opsøger de unge på gaderne og motiverer dem til besøg i klubben. Kvisten er meget rummelig og er et tilbud til alle børn og unge på Indre Nørrebro. De unges gruppeidentitet mærkes imidlertid også i ungdomsklubben, og personalet oplyser, at grupper af unge med bestemte etniske baggrunde forsøger at dominere ungdomsklubben, og at holde andre grupper af unge ude af klubben.

Gadepulsen er en kombination af et rådgivningstilbud og et aktivitetstilbud under SOF for unge i alderen 12-17 år. Klubben har åbent 4 aftener og to eftermiddage om ugen. Klubben er bemandet med 5 ansatte, som desuden laver gadeplansop-søgende arbejde og fungerer som støtte/kontakt-personer. Gadepulsen kan rumme 25 unge, som alle er kriminalitetstruet eller kriminelle. Det er børn/unge, som ikke kan rummes i Kvisten eller i foreningslivet og som ikke har andre steder at være. Alle pladser hos Gadepulsen var på undersøgelsestidspunktet fyldt op. Der er desuden etableret værestedet Gadepulsen+ for de unge over 18 år. Dette beskrives i afsnittet omkring indsatsen for denne målgruppe.

Indsatser i regi af Rabarberlandet: Er en boligsocial indsats, som drives af Askovgården. Askovgården er en selvejende institution, der driver flere andre institutioner og projekter i samarbejde med boligselskabet FSB. Under Rabarberlandet drives en række klubber, lektiecafeer m.m., hvor godt 300 børn/unge (løst) deltager i forskellige tilbud. Der er tre pigeklubber, som har godt 60 piger tilknyttet. Pigeklubberne er både for "vilde piger", og for de stille og religiøse piger, herunder også piger, som ikke må komme i Ungdomsklubben Kvisten for deres forældre. I interview oplyser lederen af Rabarberlandet, at de ingen klubtilbud har til drenge, da de ikke kan magte utilpassede drenge). Rabarberlandets åbne tilbud som cafe og udflugter m.m. er også tilbud til kriminalitetstruede drenge og piger.

"Vi skaber job" er et projekt under Rabarberlandet, der tilbyder job- og uddannelses-rådgivning til unge i FSB boligområder på bl.a. Indre Nørrebro. De har 1 opsøgende medarbejder og er et frivilligt tilbud, der kan nå grupper af unge, som er selvforsørgende og ikke er omfattet af jobcentrets lovpligtige indsats. Tilbuddet har fat i såvel de unge udenfor kriminalitet som kriminelle unge. Projektet er støttet af Landsbyggefonden og delvist af midler fra BIF. Der er i alt 4 medarbejdere knyttet til projektet. Der er pt. 40 unge tilknyttet projektet.

Tilbud i regi af skoler: Blågård Skole har særlige indsatser for kriminalitetstruede børn. Skolen driver et projekt finansieret af BUF-midler og midler fra Integrationsministeriet, der bl.a. har som mål at gøre børn aktive i fritiden. I alt 100 børn har deltaget i projektet, hvoraf ca. 20 børn vurderes kriminalitetstruede. For børn i udsko-lingen arbejdes der – som i alle børnefamilieteam i København - med metoden "Signs of safety", som tager udgangspunkt i udsatte børn og styrkelse af familiens

kompetencer. Skolen har ikke prioriteret ekstra midler/ressourcer til SSP arbejdet (De bruger ca. 60 timer om året, hvoraf 40 timer går til møder i SSP), men har i nogen grad prioriteret ekstra AKT ressourcer (Adfærd, Kontakt og Trivsel) til kriminalitetstruede børn. Derudover har skolen tilknyttet en socialrådgiver 2 gange ugentligt.

Gadeplansopsøgende arbejde: Der er knyttet 12 personer til Gadeteamet, der består af personer fra områdets skoler, fritids- og ungdomsklubber m.m. Gade- teamet går hver dag – undtagen tirsdag – på gaden i tidsrummet kl. 17-22. Derud- over har Gadepulsen knyttet 5 medarbejdere, som bruger ca. 1/3 af deres tid på det gadeplansopsøgende arbejde. Gadepulsens gadearbejde er i høj grad situations- bestemt, og ressourcerne er bestemt af bl.a. (optræk til) konflikter eller særlige indsatser i forhold til utryghedsskabende grupper af unge.

Tabel 3: Gadeplansindsatsen på Indre Nørrebro (distrikt 8)

Gadeplansindsats	Antal personer	Dækning
Gadeteamet (klubber, skoler m.m.)	12 personer	Hver dag undtagen tirsdag i tidsrummet 17-22.00
Gadepulsen	5 personer	Efter behov
OPS teamet	1 person	Dækker hele Nørrebro

Kilde: Interview og spørgeskemaundersøgelse, LG Insight 2010

3.6 Sammenvejret vurdering af tilbud på Indre Nørrebro

Undersøgelsen har afdækket aktører med forskellige grader af kontakt til unge kriminalitetstruede og kriminelle i distrikt 8 på Indre Nørrebro. Det fremgår af over- sigtstabellen neden for, at Gadepulsen og (til dels) Kvisten har stor kontakt med kriminalitetstruede og kriminelle unge i distrikt 8.

Tabel 4: Aktører på Indre Nørrebro opdelt på kontakter med kriminelle unge

Grad af kontakt	Aktørtype	Aktører	Krimina- litets- truede	Krimi- nelle unge	Særlige Tilbud til kriminelle
Stor kontakt	Ungdomsklub	Gadepulsen	Ja	Ja	Ja, 25
		Kvisten	Ja	Delvis	Ja, 25
	Gadeplans- indsats	Gadepulsen	Ja	Ja	Ja
		Gadeteamet	Ja	Ja	Ja
Nogen kontakt	Boligsocial indsats	Rabarberlandet "Vi skaber job"	Ja	Delvis	Delvis
	Skole	Blågård Skole	Ja	Nej	Ja, 20
	Fritidsklub	Murergården	Ja	Nej	Ja, 10
Ringe kontakt	Fritidsklubber	Capella	Delvis	Nej	Nej
	Lektieklubber	Rabarberlandet	Nej	Nej	Nej

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse, LG Insight, 2010

Gadeplansmedarbejderne i Gadeteamet har opsøgende kontakt til unge generelt og til kriminalitetstruede, mens Gdepulsen primært søger kontakt til kriminalitetstruede og kriminelle børn og unge på Indre Nørrebro.

Rabarberlandet "Vi skaber job" har kontakt til kriminalitetstruede unge og en lille gruppe kriminelle unge, som har begået lettere kriminalitet.

Der er heldigvis ikke mange børn under 14 år, som er involveret i kriminalitet. Murergården har børn op til 14 år i fritidsklubben, og de har særlige tiltag i forhold til børn som er kriminalitetstruede (10 pladser). Derimod har Capella ikke kapacitet eller kompetencer til at rumme børn med kriminalitetstruede adfærd.

Gdepulsen er specifikt formålsrettet kriminalitetstruede og/eller kriminelle unge, herunder unge som ikke kan være i klubtilbud. Der er i alt plads til 25 unge, og Gdepulsen kan rumme unge på hele alvorsskalaen – spændende fra unge med bekymrende adfærd til unge, som begår personfarlig kriminalitet.

Ungdomsklubben Kvisten oplyser i spørgeskemaundersøgelsen, at de rummer børn og unge med kriminalitetstruende adfærd og delvis børn og unge, som har begået lettere kriminalitet. Hverken Kvisten – eller nogen af de øvrige aktører på Indre Nørrebro udover Gdepulsen – kan rumme børn/unge som begår gentagen og alvorlig kriminalitet eller personfarlig kriminalitet. Med undtagelsen af Gdepulsen, oplyser alle øvrige aktører i spørgeskemaundersøgelsen, at de hverken har ressourcer eller kompetencer til at magte disse målgrupper af børn og unge.

Tabel 5: Aktører med tilbud til unge kriminelle fordelt på alvorrgrader

Aktører:	Alvorrgrader af kriminalitet			
	Unge med bekymrende adfærd	Førstegangs kriminelle	Gentagen og alvorlig kriminalitet	Personfarlig kriminalitet
Gdepulsen	Ja	Ja	Ja	Ja
Kvisten	Ja	Ja/delvis	Nej	Nej
"Vi skaber job"	Ja	Ja	Nej	Nej
Blågård Skole	Ja	Nej	Nej	Nej
Capella	Nej	Nej	Nej	Nej
Murergården	Ja	Nej	Nej	Nej
Rabarberlandet – lektiecafe	Nej	Nej	Nej	Nej

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse, LG Insight, 2010. Bydækkende tilbud med indsats på Nørrebro fremgår af afsnit 5.

På baggrund af aktørernes besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen kan kapaciteten i tilbudsviften opgøres for unge kriminalitetstruede og kriminelle. Samlet oplyser aktørerne, at de har i alt 109 kriminalitetstruede/kriminelle unge på Indre Nørrebro knyttet til deres tilbud – jf. tabellen på næste side.

Tabel 6: Antal tilbud til kriminalitetstruede/kriminelle børn, Indre Nørrebro

Tilbudstyper	Antal tilbud	Pladser i brug	Normering	Kriminalitetstruede/kriminelle – antal
Blågård Skole	1	Min. 20	Min. 20	Ja, 20
Kvisten 12-17 årige	1	130	110	Ja, 25
Capella Fritidsklub 10-14 år	1	38	40	Nej, 4
Murergården (10-14 år)	1	53	55	Ja, 10
Gadepulsen – 12-17 år	1	25	25	Ja, 25
Lektiecafe (Rabarberland)	1	15	15	Nej
Lektiecafe i Gadepulsen	1	20	30	Ja, 20
Rabarberlandet "Vi skaber job"	1	40	50	Ja, 5

Kilde: Baseret på spørgeskemaundersøgelse, LG Insight, sept. 2010

Umiddelbart synes antallet af kriminalitetstruede børn/unge i tilbud og aktørernes vurdering af omfanget af kriminalitetstruede børn/unge på Indre Nørrebro at være i balance. Tilbuddene dækker imidlertid over mange forskellige tilbudstyper, som ikke er lige relevante eller attraktive for alle børn/unge i målgruppen. Det er således indtrykket, at der er dækkende tilbud til kriminalitetstruede børn/unge i den "lettere kategori" af utilpassede børn/unge. Derimod synes der at være utilstrækkelige tilbud til kriminalitetstruede børn/unge med mere vanskelige adfærdsproblemer og/eller kriminelle unge. Kun Gadepulsen oplyser i spørgeskemaundersøgelsen, at de har ressourcer og kompetencer til at magte denne målgruppe.

Der er en ubalance i tilbudsviftens kapacitet i forhold til fritidshjem (for børn under 10 år) og fritidsklubber (fritidstilbud til børn/unge mellem 10- 14 år). Fritidshjemmene har iflg. aktørernes oplysninger ledig kapacitet på Indre Nørrebro, mens der ikke er kapacitet nok i fritids- og ungdomsklubtilbuddene (for unge over 14 år) – og slet ikke tilstrækkelige med tilbud til kriminalitetstruede eller kriminelle unge. Kvisten og Gadepulsen har samlet 50 pladser/særlige tilbud til denne målgruppe.

I de senere år er kapaciteten i ungdomsklubtilbud faldet på Indre Nørrebro – samtidig med, at antallet af tilmeldte børn og unge er steget. Således er pladser i ungdomsklubtilbud på Indre Nørrebro faldet med 17 pct. i normering, mens antal tilmeldte børn er steget med 14 pct. Kvisten ligger da også på et højt antal tilmeldte børn og unge i forhold til normeringen (118 pct. i dækningsgrad).

Gadeplansmedarbejderne oplyser, at de i perioder kan have svært ved at finde egnede tilbud til børn/unge over 14 år, som hænger ud på gader på Indre Nørrebro. Det er vanskeligt at sætte præcist antal på, hvor stor gruppen af utilpassede unge er, som ikke kan rummes i Kvisten. Kvisten har måttet bortvise grupper af utilpassede drenge, som lavede ballade og var truende overfor andre brugere og ansatte. Gade-pulsen arbejder aktuelt med gruppen. Derudover er der løbende små grupper af børn/unge, som det er svært for gadeplansmedarbejderne at finde egnede tilbud til – enten fordi de ikke vil i Kvisten, eller fordi Kvisten ikke har kapacitet.

Gadeplansmedarbejderne giver i interview udtryk for, at ressourcerne til opsøgende arbejde generelt er dækkende. I særlige situationer kan der være behov for ekstra gadeplansindsats, men så kan Indre Nørrebro trække på kapacitet i andre områder – f.eks. hos First Floor og Gadeplan Can på Ydre Nørrebro.

3.7 Det kriminalpræventive samarbejde på Indre Nørrebro

Aktørerne giver generelt udtryk for, at der er et stort samarbejde mellem de kriminalpræventive aktører på Indre Nørrebro. Flere tilkendegiver således i spørgeskemaundersøgelsen, at de deltager i et eller flere netværk, hvor de samarbejder med andre aktører om den kriminalpræventive indsats. Kun Capella og Rabarberlandet oplyser, at de ikke indgår i et netværk med andre aktører.

Tabel 7: Aktørsamarbejde på Indre Nørrebro

Aktør	Netværk	Hvem deltager i dette netværk
Gadepulsen	Ja	Ungdomsklubber, SSP
Kvisten	Ja	SSP, Skoler, Gadepulsen, PPR, forældrene, lokale (idræts)foreninger, bolig-sociale aktører
Blågård Skole	Ja	Forældre, SSP, UU vejledningen, gadeplansmedarbejdere, lokale (idræts)foreninger
Capella	Nej	
Murergården	Ja	SSP, forældre, gadeplansmedarbejdere
Rabarberlandet	Nej	
Politiets Kriminalpræventive Afdeling	Ja	Forældre, gadeplansmedarbejdere, Socialcentret, Kvisten, Gadepulsen, skoler, SSP
Lokalpolitiet på Nørrebro	Ja	Socialcentret, forældre, SSP

Kilde: Personlige interview og spørgeskemaundersøgelse, LG Insight, 2010

En gruppe af aktører synes at have et tæt samarbejde, idet de i spørgeskemaundersøgelsen peger på hinanden som aktører de "i høj grad" eller i "nogen grad" samarbejder med. Der er generelt et tæt samarbejde mellem klubberne (ungdomsklubber og fritidsklubber), skoler, gadeplansmedarbejdere, Politiets Kriminalpræventive Afdeling og socialcentret (Børnefamilie-centret). Desuden angives et godt men mindre tæt samarbejde med lokalpolitiet på Nørrebro, UU vejledningen, boligsociale aktører, Pædagogisk/Psykologisk/Rådgivning (PPR) og lokale (idræts)foreninger.

Gadepulsen og Kvisten giver i personlige interview udtryk for, at de samarbejder ad hoc, og der er eksempler på brobygningssamarbejde mellem de to klubber. Samarbejdet består af eksempler på forløb, hvor Gadepulsen bistår Kvisten med at sluse grupper af unge ind i klubben – enten unge direkte fra gaden og ind i Kvisten eller grupper af unge fra Gadepulsen til Kvisten.

Alle peger på, at de i høj grad samarbejder med forældrene. I interview giver aktørerne dog også udtryk for, at samarbejdet ikke altid er lige uproblematisk, og at ikke alle forældre har forudsætninger for at støtte deres børn. Aktørerne vægter dog samarbejdet med forældrene højt og foretager hjemmebesøg (både skoler og i regi af SSP), inviterer forældrene på besøg i tilbuddene m.m. Størst effekt af forældre-

samarbejdet opleves i forbindelse med hjemmebesøg hos forældre til børn/unge med bekymrende adfærd eller førstegangskriminalitet.

Aktørerne oplyser i interview, at deres kriminalpræventive samarbejde sker i såvel formelle netværk (primært SSP samarbejdet) som uformelle aktørnetværk (forskellen på formelle/uformelle netværk defineres i afsnit 1.2).

3.7.1 SSP samarbejdet på Indre Nørrebro

SSP København har reorganiseret lokaludvalget på Indre Nørrebro – i alt 11 ud af 20 medlemmer af lokaludvalget er udskiftet september 2010. Der er positive tegn og forventninger til det fremtidige SSP samarbejde på Indre Nørrebro. SSP lokaludvalget på Indre Nørrebro var endnu ved at etablere sig ved udarbejdelsen af denne undersøgelse.

I skemaet nedenfor er en oversigt over aktører i SSP lokaludvalg og ledergruppe på Indre Nørrebro:

Tabel 8: Oversigt over aktører i SSP Indre Nørrebro

Aktørtype	Aktører i SSP Indre Nørrebro
Skoler	Blågårds skole
	Guldbergskolen
	Charlottegården
Fritids-/ungdomsklub	Kvisten
	Sct. Johannes Gården
	Stjerneskuddet
	Capella
	Murergården
Børnefamilieteamet	Børnefamilieteamet
Boligselskaber	Rabarberlandet
	Jagtvejsprojektet
Politiet	Lokalpolitiet på Nørrebro
	Den kriminalpræventive Afdeling

Kilde: SSP København, 2010

SSP på Indre Nørrebro har gennemført individorienterede indsatser med 40 enkelt-sagsbehandlinger i kategori 1 og 2 i første del af 2010. Herudover er 60 unge kommet i job gennem indsatsen "Ung i job", og 37 sager er behandlet i SSP+ regi. Der har endnu kun været behandlet få enkeltsager i kategori 3 og 4 på Indre Nørrebro.

Medlemmer af lokaludvalget og ledergruppen vægter forskellige resultater af SSP samarbejdet. Medlemmer af lokaludvalgene på Indre Nørrebro fremhæver SSP samarbejdet som et forum, hvor de kan mødes med andre aktører og opbygge personlige samarbejdsrelationer – dvs. de netværksskabende elementer af SSP samarbejdet. Ledergruppen fremhæver mere operationelle værdier ved samarbejdet – bl.a. evnen til at agere hurtigt og koordineret i både enkeltsager og ved større konflikter i bydelen (bl.a. klimatopmødet, bandekrig m.m.)

I 2010 har SSP lokaludvalget haft fokus på enkelte grupper af unge, som har skabt uro og utryghed hos beboerne på Indre Nørrebro:

- "Kvistgruppen": Indsats i forhold til ca. 10 unge 17-19 årige som gennem en længere periode har skabt problemer i ungdomsklubben Kvisten. Gruppen optrådte meget truende, misbruger og solgte stoffer, ligesom der var mistanke om våbenbesiddelse (knive). Der indlededes et samarbejde mellem Kvisten, Børnefamiliecentret og Gadepulsen om løsning af problemerne.
- "Rantzausgadegruppen": En gruppe drenge på 12-15 stykker har opholdt sig i Rantzausgade og skabt utryghed for de lokale beboere.
- "Nettogruppen": En gruppe unge har overfaldet personalet i Netto i Blågårdsgade. SSP var involveret i løsningen af konflikten og skabte sikkerhed for butikens personale, så Netto igen kunne genåbne butikken.
- Drengene omkring "Blå port". I sommeren 2010 har beboerne klaget over en gruppe drenge, der opholdt sig i gården omkring Baggensensgade/Nørrebrogade/-Blågårdsgade. Drengene lavede ballade og røg hash m.m.
- Gruppe unge ved plejehjemmet Sølund i Ryesgade: Beboere og pårørende har klaget over en gruppe unge, som laver uro og hærværk i området.
- Gruppen i de Gamles by: En gruppe drenge har opholdt sig i området omkring "De Gamles By" og skabt utryghed for området's beboere.

Ovenstående episoder er behandlet i SSP lokaludvalget for Indre Nørrebro i 2010. Senere præsenteres work-flow-analyser, som illustrerer, hvordan aktørerne i to af ovenstående sager handler og løser konflikterne ("Kvistgruppen" og "Rantzausgadegruppen"). Work-flow-analyserne viser, at aktørerne handler, men viser også at der kan være uenigheder mellem aktørerne om, hvorvidt handlingen sker inden for det formelle SSP samarbejde eller i de uformelle aktørnetværk.

Det er vanskeligt præcist at afgrænse SSPs formelle samarbejdsflader og de uformelle netværksrelationer mellem aktørerne. I forskellige bydele er der meget stor forskel på, om aktørerne har en "SSP identitet" eller en mere uafhængig/uformel opfattelse af netværkssamarbejdet. På Indre Nørrebro har der været tradition for, at samarbejdet sker lokalt i uformelle netværk og inden for andre formelle samarbejdsfora (f.eks. Koordinationsgruppen/aktionsgruppen, Unge-forum m.m.). Aktørerne har ikke en "SSP identitet" men har i højere grad fokus på, at de enkelte fagområder og aktører tilskrives anerkendelsen for de konkrete succeser, som de har været med til at sikre. Der kan derfor iagttages en skepsis overfor forsøg på formalisering og centralisering af samarbejdsformer.

3.7.2 Andre formelle samarbejdsfora

Der er andre formelle fora, hvor aktører mødes og koordinerer indsatser med både direkte og indirekte kriminalpræventive resultater. Det er fora, som ikke er opdelt på enkelte distrikter, men som dækker hele Nørrebro – f.eks. Koordinationsgruppen

under 10-punktsplanen og Nørrebro Lokaludvalg. Koordinationsgruppen under 10-punktsplanen og Nørrebro Lokaludvalg behandles i et senere afsnit.

Aktører på Indre Nørrebro fremhæver i interview og spørgeskemaundersøgelsen en usikkerhed omkring flere foras formål og arbejde. F.eks. er Koordinationsgruppen ikke kendt af alle aktører og Nørrebro Lokaludvalg opleves af flere aktører ikke at have en koordinerende rolle for det kriminalpræventive samarbejde. Nørrebro Lokaludvalg har givet økonomisk støtte (primus 2010 i tre måneder) til kontingentfrie ungdomsklubber, men derudover tillægger flere aktører ikke disse fora nogen rolle for den kriminalpræventive indsats og samarbejde på Indre Nørrebro.

Derudover mødes aktører i bestyrelsen for den boligsociale indsats under Rabarberlandet. I bestyrelsen fastlægges de overordnede strategiske indsatsområder og aktiviteter under helhedsplanen, og aktørerne har mulighed for at koordinere aktiviteter og drøfte eventuelle overlapsproblemer mellem tilbud i f.eks. de kommunale ungdomsklubber og pigeklubber under Rabarberlandet. Det sker både i styregruppen, hvor SOF og BUF på Nørrebro er repræsenteret og i følgegruppen for den boligsociale indsats, hvor bl.a. Murergården og Kvisten er repræsenteret. Styregruppen og følgegruppen holder møder 4-6 gange årligt.

3.7.3 Uformelle samarbejdsnetværk

Der er i høj grad en række fællestræk ved det uformelle samarbejde mellem aktørerne på Indre og Ydre Nørrebro, ligesom de uformelle relationer krydser distrikterne. Karakteristika ved det uformelle samarbejde samt dets stærke og svage sider i forhold til samarbejdsform er mere uddybende beskrevet i senere afsnit. Her skal kort fremhæves særlige forhold ved det uformelle samarbejde på Indre Nørrebro.

Aktørerne tilkendegiver i interview og spørgeskemaundersøgelse, at der er et stort og velfungerende uformelt samarbejde mellem aktørerne på Indre Nørrebro. Undersøgelsen viser, at der er et tæt samarbejde mellem f.eks. skole(r), fritidshjem/fritidsklubber og ungdomsklubben Kvisten og Politiets Kriminalpræventive enhed. Gadepulsen (både over og under 18 år) deltager ad hoc i dette samarbejde.

Der er forskelle på aktørernes kriminalpræventive roller, opgaver og deres metoder. De udgående medarbejdere fra f.eks. skolerne og klubberne (Gadeteamet) har en mere observerende og inkluderende metode, hvor det primære formål er at motivere de unge ind i klubtilbuddene. Gadepulsen har en mere socialfaglig intervenserende rolle, hvor de opsøger børn/unge med (mulige) sociale problemer. Forskellene afspejler sig både i aktørernes aktiviteter og i deres relationsarbejde med de unge, og i aktørernes samarbejdsrelationer. Repræsentanter fra skoler og klubber har bl.a. gennem Gadeteamet opbygget et tæt samarbejde, mens Gadepulsens medarbejdere mere perifert deltager i det uformelle netværk på Indre Nørrebro.

Gadepulsen skal desuden skabe relationer til børn og unge, som generelt har et mere anstrengt forhold til voksne og myndighedspersoner som politi, sagsbehandlere, lærere og pædagoger m.m. For at etablere kontakter og relationer til disse målgrupper, kan Gadepulsens medarbejdere have behov for udadtil at signalere en grad af

uafhængighed. Der er også brug for, at Gadepulsen opbygger et tillidsforhold til de unge, hvorfor ikke alle oplysninger kan/må gå til andre samarbejdspartnere. Tilsammen betyder disse hensyn, at Gadepulsens medarbejdere ikke på samme vis kan engagere sig i det uformelle netværkssamarbejde på Indre Nørrebro.

LG Insight vurderer, at der er risiko for, at disse objektive forskelle i aktørernes roller og metoder bliver til individuelle og fordomsfulde holdninger til hinandens arbejdsmetoder, hvis ikke der løbende er opmærksomhed herpå. På Indre Nørrebro er det således mere udbredt end på Ydre Nørrebro, at aktørerne mere skeptisk vurderer samarbejdspartneres arbejdsmetoder og roller, og at fordomme har betydning for både det formelle samarbejde i SSP og det uformelle samarbejde

Gadepulsen og Kvisten har de senere år opbygget samarbejdsrelationer. Der er bl.a. samarbejdet om brobygningsforløb, hvor parterne støtter hinanden (ressource- og kompetencemæssigt) med at motivere og støtte de utilpassede unge ind i Kvisten. Sådanne samarbejdsformer er brugbare for de unge, ligesom de på sigt kan skabe tættere samarbejde mellem Kvisten og Gadepulsen.

4. Ydre Nørrebro (Distrikt 12)

Omfanget af kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge og de kriminalpræventive tilbud

4.1 Omfanget af kriminelle unge mellem 18-25 år

Det er vanskeligt at fastsætte omfanget af kriminelle mellem 18-25 år, idet der ikke findes kvantitative data der præcist afdækker netop denne gruppe. Det vil således ikke være retvisende at anvende tal for hverken anmeldelser, sigtelser eller dømte. Som en pejling på kriminalitetsomfanget har undersøgelsen dog inddraget politiets statistikker over sigtede kriminelle 18-25 årige for distrikt 12. Tallet er dog så beskedent, at det ikke kan antages at være en retvisende indikator for kriminalitetsomfanget.

Der er – iflg. opgørelser fra politiets afdeling Operativ Planlægning og Analyse – blevet rejst sigtelser mod alene 18 personer i alderen 18-25 år i distrikt 12. Antallet af hændelser i området var derimod mere end 100 gange så stort. Lokale aktører (lokalpolitiet, skoler og væresteder mv.) vurderer da også i interview, at antallet af kriminelle unge i alderen 18-25 år i distrikt 12 er på samme niveau som på Indre Nørrebro – dog nok en anelse højere. Dvs. mellem 70-80 unge.

Da der er tale om relativt få sigtede, kan fordelingen mellem lettere og alvorlig kriminalitet ikke vurderes dækkende for kriminaliteten generelt (2/3 sigtes for alvorlig kriminalitet). Det er vurderingen fra interview med lokale parter, at omfanget af alvorlig kriminalitet (bl.a. salg af stoffer) er en smule højere i distrikt 12 end i distrikt 8. De kriminelle er i alt overvejende grad mænd.

Da der er tale om et skønnet omfang, fremstilles tallene ikke i tabelform. En statistisk beskrivelse af antallet af kriminelle unge over 18 år og deres baggrunde følger i anden undersøgelse (Netværksanalysen, februar 2011).

Der bor godt 1.460 unge i alderen 18-25 år i distrikt 12. Heraf er 46 pct. mænd, og 20 pct. har ikke-vestlig baggrund (Koncernservice;2009).

I SSP+ er der som tidligere nævnt 37 unge fra hele Nørrebro knyttet til enkelt-sagskonceptet. De unge er mellem 17- og 23 år og har begået enten gentagen, alvorlig og/eller personfarlig kriminalitet. Det er frivilligt for unge over 18 år at være med i SSP+. Tallet dækker derfor ikke hele gruppen af unge over 18 år, som har begået alvorlig, gentagen og/eller personfarlig kriminalitet.

Det er kendetegnende, at mens de unge under 18 år er meget geografisk forankrede i deres nærområde (opholder sig, identificerer sig med og laver kriminalitet i eget bopælsområde) – er det ikke på samme måde tilfældet for de ældre unge. Der er flere af de kriminelle unge over 18 år på Ydre Nørrebro, som ikke er og aldrig har været bosat i området. De kan komme fra andre dele af byen – men flere kommer også fra andre og forskellige kommuner, f.eks. er der unge, som kommer fra Hvidovre og Århus. De unge har ofte en fælles tilknytning i form af nationalitetsbaggrund, familie-bånd etc. De over 18-årige er også mere mobile i deres kriminalitet – de begrænser ikke deres kriminelle gerninger til et enkelt bolig-/bydelsområde.

4.2 Omfanget af kriminelle børn og unge under 18 år

Som på Indre Nørrebro er det også for aktørerne på Ydre Nørrebro (distrikt 12) vanskeligt at definere gruppen af "kriminalitetstruede børn og unge". Som i distrikt 8 giver aktørerne en relativt upræcis vurdering af omfanget af kriminalitetstruede børn og unge – nemlig at mellem hver 5. og 10. barn/unge i området udviser bekymrende adfærd og dermed potentielt kriminalitetstruet. Da der bor godt 630 børn og unge i alderen 12-18 år i distrikt 12, svarer 10-20 pct. af gruppen til at ca. 60-120 børn og unge med bekymrende adfærd.

Antallet af børn og unge, som faktisk er kriminelle, overstiger på Ydre Nørrebro det vurderede antal børn og unge med bekymrende adfærd. Iflg. underretninger til socialforvaltningen vedr. børn og unge, som har begået kriminalitet, er der tale om ca. 200 børn/unge under 18 år, som har begået lettere kriminalitet (indbrud og tyveri) og godt 60 børn og unge, som har begået alvorlig kriminalitet (bl.a. vold, røverier m.m.).

Tabel 9: Børn/unge under 18 år involveret i kriminalitet, jan.-sept. 2010

	Alvorsgrader af kriminalitet	Unge under 18 år (Vurderet) omfang
Ydre Nørrebro	Lettere kriminalitet	202
	Alvorlig kriminalitet	63

Kilde: Underretninger vedr. kriminalitet til børne-/familieteamet, SOF Nørrebro, 2010

Idet tallene inkluderer Mjølnerparken, skal andelen af børn og unge fra denne bydel fratrækkes for at udgøre et retvisende billede. Socialforvaltningen har tidligere opgjort, at ca. 20 pct. af underretningerne vedr. kriminalitet på Ydre Nørrebro kan tilskrives unge i Mjølnerparken. Fratrækkes denne andel er der tale om 160 børn og unge med lettere kriminalitet og 50 med alvorlig kriminalitet i distrikt 12.

Børn og unge fra Ydre Nørrebro er overrepræsenteret i gruppen af kriminelle under 18 år. De unge fra Ydre Nørrebro udgør 57 pct. af den samlede børn- og unge-gruppe på Nørrebro under 18 år, men står for 70 pct. af politiets indberetninger. 20 pct. af disse indberetninger vedrører som nævnt unge, som bor i Mjølnerparken, selvom de under-18-årige i Mjølnerparken reelt kun udgør 10 pct. af det samlede antal under-18-årige på Ydre Nørrebro.

Størstedelen af indberetningerne vedrører børn og unge, som allerede er kendte af Børnefamiliecenter København. Enkelte børn og unge tegner sig for adskillige indberetninger. Sammenlignet med Indre Nørrebro er der flere børn og unge på Ydre Nørrebro, som er indblandet i kriminalitet og som i forvejen er kendte i børnefamiliecentret (har en § 50 og evt. en handlingsplan med foranstaltning). Samtidig ses der en stigning i antallet af indberetninger af børn og unge på Ydre Nørrebro.

Drenge udgør 48 % af gruppen af børn og unge mellem 12-18 år i distrikt 12 på Ydre Nørrebro. Derimod udgør drengene 87 pct. af indberetningerne. Det er fortrinsvis børn/unge over 15 år, som begår kriminalitet – og især den alvorlige kriminalitet begås af den ældre del af aldersgruppen.

4.3 Grupper af kriminelle unge på Ydre Nørrebro

På Ydre Nørrebro holder banden Brothers and Soldiers og deres medløbere til i og omkring Mjølnerparken (Hothers Plads). Brothers and Soldiers er knap så organiseret som eksempelvis Blågårdsbanden.

Gruppen består af en mindre gruppe egentlige bandemedlemmer og en stor gruppe unge medløbere under 18 år. De unge medløbere er som på Indre Nørrebro kendetegnet ved sociale problemer, skolevanskeligheder, misbrug m.m. De unge samles om en gruppeidentitet, status og "landsby"-patriotisme. "Landsby"-identiteten er primært at finde hos de unge under 18 år – de ældre knytter i større grad fællesskabet an på andre relationer og referencer. Lokalpolitiet på Nørrebro og Politiets Bandeenhed vurderer, at der på Ydre Nørrebro er ca. 20-30 medløbere til Brothers and Soldiers i Mjølnerparken.

Politiet vurderer, at 15-20 unge på Ydre Nørrebro er fast knyttet til Brothers and Soldiers. Alle bandemedlemmerne er fortrinsvis over 18 år. De ledende medlemmer af banden er ofte ældre end 25 år.

I Haraldsgadekvarteret (Aldersrogade) er der dog også unge, som optræder i mindre grupper uden at være (faste) medløbere til banderne. Grupperingerne af unge i Haraldsgadekvarteret er mere dynamiske, og der eksisterer ikke ifølge Lokalpolitiet på Nørrebro egentlige faste grupper/bander af unge.

Der er relationer mellem Brothers and Soldiers og grupper af unge med relation til Haraldsgadekvarteret, ligesom enkelte kernemedlemmer af Brothers and Soldiers bor uden for Nørrebro – nogle i helt andre byer. Unge fra Mjølnerparken udgør derfor ikke kun én gruppe men flere grupper med indbyrdes konflikter, ligesom også unge fra Aldersrogade er involveret i disse konflikter. Konflikterne skyldes alt fra kontrol af kriminalitetsmarkeder, personlige konflikter og ære til jalousi og hævnmotiver.

Bandeindsatsen skal derfor hele tiden baseres på en grundig viden om de aktuelle unge og konflikternes baggrunde.

4.4 Særlige opmærksomhedsforhold i distrikt 12.

Aktørerne har i interview udpeget steder på Ydre Nørrebro/distrikt 12, hvor der er høj forekomst af kriminalitet og/eller hvor der er et stort kriminalitets-/konfliktpotentialt blandt grupper af unge. De kriminalpræventive aktører har desuden vurderet, hvorvidt de med eksisterende indsats (redskaber og kapacitet) kan forebygge eller afhjælpe områdets kriminalitet, eller om der er behov for nye tiltag eller mere styrke i eksisterende indsats.

HARALDSGADEKVARTERET/ALDERSROGADE

Målepunkter	Vurdering
Konfliktniveauet	Haraldsgadekvarteret/Aldersrogade har ifølge aktørerne et relativt højt kriminalitets- og konfliktpotentiale. Utrygheden i området er stor, fordi der har været en lang række episoder med trusler, hærværk, indbrud m.m. Der er i området grupper af drenge, som optræder truende og begår kriminalitet, og enkelte af grupperne har også relationer til grupperinger i Mjølnerparken. Grupperne er ikke fast strukturerede, men der er en koncentration af en gruppe unge, der begår kriminalitet – dels som reaktion på manglende tilbud (de keder sig) og på grund af en generel vrede mod samfundet. Episoder og konflikter kan opstå som reaktion på lokale konflikter mellem de unge og beboerne, men konflikter kan også opstå som reaktion på eksterne forhold (f.eks. som en vrede mod planlagt koran-afbrænding i USA).
Aktørernes generelle vurdering	Aktørerne vurderer konfliktpotentialet i Haraldsgadekvarteret som højt – ikke mindst fordi det i høj grad påvirker de lokale beboere. Unge fra området er involveret i kriminalitet i og uden for området, ligesom de unge begår hærværk og truer andre unge og beboere i kvarteret. Unge fra Haraldsgadekvarteret er også rekrutteringsbase for bl.a. Brothers and Soldiers og andre grupper af kriminelle unge på Ydre Nørrebro. Derudover er der en stor undergruppe af ”småbrødre”, som ser op til de store, og som ikke er i fritidstilbud/-klub. Det drejer sig især om drenge i alderen 10-13 år.
Vurdering af omfanget af kernemedlemmer af grupper/bander af kriminelle	Politiet vurderer ikke, at der i Haraldsgadekvarteret findes egentlige grupper eller bander af kriminelle unge. (Kilde: Lokalpolitiet på Nørrebro)
Vurdering af omfanget af unge medløbere til konflikter og kriminalitet	Politiet vurderer ikke, at der i Haraldsgadekvarteret findes egentlige grupper eller bander af kriminelle unge. (Kilde: Lokalpolitiet på Nørrebro)
Indsatsprioritering	Høj – dog ikke på niveau med situationen i Mjølnerparken. Aktørerne peger på behov for forstærkede indsatser i form af øget gadeplansindsats og tilbud til de unge i området.

MJØLNERPARKEN

Målepunkter	Vurdering
Konfliktniveauet	Konfliktniveauet er højt – både i relation til konflikter mellem grupperinger/bander af kriminelle unge og på grund af en gruppe store drenge med betydelige sociale, adfærdsmæs-

	<p>sige og kriminelle problemstillinger. Der er indbyrdes stridigheder mellem grupper af unge i Mjølnerparken, men disse stridigheder kan bilægges i konflikter med fælles ydre "fjender". Grupperne optræder meget dynamisk, hvor medløbere kan variere meget i antal – afhængigt af episoden. De unge i Mjølnerparken er generelt meget lette at antænde, og de bevæges let til konflikter og ballade. Aktørerne beskriver en (forholdsvis stor) gruppe drenge, der ikke ser sig selv som en del af samfundet. De er meget konfliktsøgende og har store adfærdsproblemer, og de søger konfrontationer med samfundet – repræsenteret ved politiet, kommunale medarbejdere (hjemmehjælpere) m.m.</p>
Aktørernes generelle vurdering	<p>Aktørerne tegner et meget bekymrende billede af kriminalitets- og konfliktniveauet i Mjølnerparken. Nogle aktører vurderer, at situationen er "uden for kontrol", mens andre ser det positive i, at der med Gadeplan CAN og Sjakkets indsats er skabt relationer til de unge og klubtilbud i Skurvognene. Alle er dog enige om, at de unge har adfærdsmæssige problemer, og at der let skabes konflikter mellem grupper i Mjølnerparken med grupper/bander i andre områder og med f.eks. politiet. Der er desuden en gruppe kriminalitetstruede børn/unge, der rekrutteres af ældre unge til de kriminelle grupper. Det kræver en fortløbende stor indsats at stoppe denne fødekæde til de kriminelle grupper/bander. Aktørerne frygter også, at der kan opstå betydelige problemer, hvis der ikke findes mere permanente løsninger af tilbud til unge, som hænger ud på Hothers Plads og som aktuelt (delvist) benytter Skurvognsprojektet. Hvis Skurvognsprojektet ikke videreføres og der ikke skabes alternative tilbud, kan der opstå nye konflikter, hvis de unge igen kommer på gaden.</p>
Vurdering af omfanget af kernemedlemmer af grupper/bander af kriminelle	<p>Ca. 15-20 unge (Kilde: Politiets bandeenhed og lokalpolitiet på Nørrebro)</p>
Vurdering af omfanget af unge medløbere til konflikter og kriminalitet	<p>Ca. 20-30 unge (Kilde: Politiets bandeenhed og lokalpolitiet på Nørrebro)</p>
Indsatsprioritering	<p>Meget høj – Aktørerne vurderer ikke, at de med nuværende indsatser (tilbud og kapacitet) kan kontrollere kriminalitetsudviklingen i Mjølnerparken.</p>

Derudover peger aktørerne på problemer i Jægersborggade. Problemerne relaterer sig til medløbere og medlemmer af AK81/Hells Angels, som holder til og står for hash-

handlen i gaden. I Jægersborggade har der været adskillige sammenstød (skud og overfald) mellem medlemmer fra rockermiljøet og andre grupperinger/bander af kriminelle unge. Konflikter relateres hovedsagelig til fejder mellem grupper/bander om narkotikamarkedet. AK81 har tilhørssted i i Ragnhildgade. Både Jægersborggade og Ragnhildgade ligger udenfor distrikt 8 og 12 – og dermed uden for denne undersøgelses område, men der kan være spillover effekter af uroligheder fra dette område til distrikt 8 og 12. Aktørerne henstiller dog til, at Jægersborggade også medtages i en samlet vurdering af prioriterede indsatsområder på Nørrebro.

4.5 Tilbud på Ydre Nørrebro

I dette afsnit gives en kort præsentation af centrale aktører med tilbud til unge på Ydre Nørrebro, herunder tilbud til unge kriminalitetstruede/kriminelle. Præsentationen omfatter en kort fremstilling af aktøren og tilbudstyper, herunder hvor mange tilbud aktøren har til unge kriminalitetstruede og kriminelle. Alle oplysninger kommer fra aktørerne selv indhentet gennem spørgeskemaundersøgelsen.

Fritidsklubben Haraldsgården (for børn i alderen 10-14 år) ejes af Taksigelses-kirkens Menighedspleje og er en selvejende institution. Klubben er normeret til 20 børn, men aktuelt er 14 børn knyttet til fritidsklubben, heraf 80 pct. drenge. Klubben oplyser, at de ikke har ressourcer og kompetencer til at rumme kriminalitetstruede/kriminelle børn, men alene "normal-fungerende" og ikke kriminalitetstruede børn.

Ressourcecentret, RCYN, er et center for børn og unge på Ydre Nørrebro – og for de frivillige, som deltager i arbejdet med målgruppen. De holder til i Ragnhildgade, hvor de fungerer som mødested for de 12-17-årige suppleret med aktiviteter som lektiehjælp, Computer Club House, pigeklub, fodbold, kampsport m.v. Der er i alt 312 unge tilknyttet Ressourcecentret, heraf ca. 50 unge kriminalitetstruede/kriminelle. Derudover rummer RCYN et Plus Center (værested) for unge over 18 år – jf. senere beskrivelse. RCYN kan rumme unge med alvorlige kriminalitetsforhold – bl.a. fordi centret har målrettet tilbud til denne gruppe (psykologbistand, sportsaktiviteter og rådgivning om job og uddannelse). Ressourcecentret har åbent fra kl.14-22 dagligt. I alt er Ressourcecentret bemandedt med 8 ansatte.

Klub 36 er en ungdomsklub drevet af Sjakket. Klubben holder til i kælderlokaler i nr. 36 i Mjølnerparken. I klubben kan unge under 18 år hygge sig med sociale aktiviteter, spille spil, bruge pc'ere m.m. Desuden rummer Klub 36 en lektiecafe, som drives i samarbejde med Dansk Flygtningehjælp. Klubben drives af medarbejdere i Sjakket og af frivillige fra kvarteret ("Onkler"). Klubben har åbent hver dag i tidsrummet kl. 14-22 på hverdage og i weekenden fra kl. 16.00-22.00. Mellem 350-400 unge har løbende tilknytning til klubben, og en del af de unge er kriminalitetstruede. Klubben er et åbent tilbud uden medlemskab og kontingentbetaling, og der er ingen klar vurdering af klubbens kapacitet, som i høj grad er bestemt af det "overskud" som Sjakket og frivillige kan frembringe – både i form af økonomiske midler og af ressourcer til arbejdskraft.

Skurvognsprojektet består af 3 skurvogne ved DSB arealet og er et tilbud, som SOF har støttet for at få utilpassede unge væk fra Hothers Plads. Skurvognene drives af

Sjakket i samarbejde med bl.a. Nørrebrohallen og First Floor. Skurvognene har åbent alle dage – for unge under 18 år indtil kl. 22.00, mens der efter kl. 22 alene er åbent for unge over 18 år. Der er i alt 75 unge under 18 år, som er løst tilknyttede og kommer i varierende omfang i skurvognene. Alle unge er kriminalitetstruede eller kriminelle, og flere er knyttet som medløbere til det kriminelle gruppe-/bandemiljø omkring Brothers and Soldiers. Skurvognsprojektet er en midlertidig ordning, som udløber ved udgangen af 2010.

First Floor: Ungdomshus (klub) på Ydre Nørrebro for unge i alderen 12-18 år, men med mulighed for at fastholde unge op til 23 år. Klubben har åbent alle dage (inklusive weekend) i både dagtimerne og om aftenen. Klubben benyttes både af piger og drenge, men drenge er i overtal med 65 pct. I huset er der en række aktiviteter som internet, billard, bordtennis, playstation, motions- og styrketræning m.m. First Floor tager også på ture med de unge. First Floor kan rumme både kriminalitetstruede børn/unge samt unge med alvorlige kriminalitetsproblemer. Klubben er normeret til 140 medlemmer, men rummer aktuelt 186 unge. Klubben vurderer, at 30-35 af de unge i klubben er enten kriminalitetstruede eller kriminelle. First Floor har i alt 9 ansatte, hvoraf de 4 særligt tager sig af de utilpassede børn/unge. Alle ansatte arbejder dog med de unge kriminalitetstruede/kriminelle. De ansatte i First Floor udgør en aktiv del af det kriminalpræventive netværk på Ydre Nørrebro, og lederen er koordinator for Gadeteamet og deltager i SSP-ledergruppen.

Gadeplan CAN (Cremen af Nørrebro) er et gadeplansteam under SOF, hvor koordinatoren driver en klub/fritidstilbud for en mindre gruppe utilpassede drenge på Ydre Nørrebro. Tilbuddet er opstået som en del af "Hard Work" konceptet, hvor 5 drenge mødes to gange om ugen til forskellige aktivitetstilbud. Der er et tæt samarbejde med skolen, hvor CAN opsøger drengene, hvis de ikke er mødt i skole. CAN udfører også opsøgende behovsbestemt gadeplansarbejde i udvalgte boligområder, samt kontaktpersonopgaver i medfør af Servicelovens børnebestemmelser.

Haraldsgadekvarterets områdeløft: Støtter forskellige indsatser for børn og unge i området Haraldsgade og Aldersrogade. Der er bl.a. nedsat forskellige projektgrupper – f.eks. børn/unge og netværk/aktiviteter. Projektgrupperne koordinerer og støtter aktiviteter – bl.a. etablering af lege-/fritidsaktiviteter for børn/unge m.m. i området. Derudover tager sekretariatet initiativ til udvikling af forskellige projekter (f.eks. udvidet sundhedsplejerskeordning). Aktiviteter og tilbud er for alle beboere i området, og indsatser er ikke defineret specifikt som kriminalitetsforebyggende/-afhjælpende. Sekretariatet har heller ikke opgørelser over antal tilbud for og med kriminalitetstruede/kriminelle unge fra kvarteret.

Tilbud i regi af skoler: Distrikt 12 dækkes af to folkeskoler: Rådmandsgades Skole og Klostervængets Høldagsskole. Rådmandsgades Skole har iværksat en række aktiviteter for de kriminalitetstruede børn/unge, ligesom skolen har opprioriteret både SSP og AKT indsatsen. Der er afsat 60 timer årligt til SSP arbejdet, men derudover bruges flere timer på møder i lokalgruppen og ledergruppen. Rådmandsgades Skole har en socialrådgiver fra Børnefamiliecentret udstationeret på skolen to hele dage om ugen, og denne indgår i fagligt samarbejde med ansatte på skolen. Derudover

har skolen iværksat "åben skole", hver 2. tirsdag, hvor bl.a. kriminalitetstruede børn/unge og deres forældre kan komme på skolen og møde forskellige fagfolk (f.eks. psykologer, integrationsmedarbejdere, socialrådgivere m.m.).

Klostervængets Heldagsskole har dimensioneret 40 timer om året til SSP arbejdet. Heldagsskolen har aktuelt ingen socialrådgiver tilknyttet (grundet barsel). For de kriminalitetstruede børn/unge tilbyder skolen praktisk arbejde i samarbejde med bl.a. Teknisk Skole, scenebyggeri m.m. Klostervængets skole er en heldagsskole med fritidsklub og ungdomsklub (åbent til kl. 21.00). I klubben kommer i alt 25 unge, heraf vurderes der at være ca. 10 kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge. Klubtilbuddene benyttes af elever på skolen, og Klostervængets Heldagsskole oplyser i spørgeskemaundersøgelsen, at de har et stort antal ledige pladser.

Gadeplansindsatsen på Ydre Nørrebro: Gadeteamet på Ydre Nørrebro består af 16 personer, som er på gaden mandag-torsdag og lørdag i tidsrummet kl. 17.00-22.00. Gadeplan CAN har 4 medarbejdere, hvor 1/3 af deres tid bruges på det gadeplansopsøgende arbejde – dog i høj grad situationsbestemt. Sjakket har ligeledes en gadeplansindsats i Mjølnerparken. Sjakket færdes i Mjølnerparken hver dag – typisk i aftentimerne – men deres indsats på gaden i og omkring Mjølnerparken er afstemt efter behov. Sjakkets gadeplansindsats består både af tre medarbejdere knyttet til Sjakket og af frivillige "onkler" fra Mjølnerparken.

Endelig har Ungdommens Uddannelsesvejledning København et opsøgende vejlederteam (OPS-teamet), hvor 1 medarbejder dækker hele Nørrebro. Formålet med OPS teamets gadeplansarbejde er alene vejledning af unge på gaden om deres interesser og muligheder for uddannelse. Ungdommens Uddannelsesvejledning indgår dog i SSP+ samarbejdet, ligesom en repræsentant fra Ungdommens Uddannelsesvejledning er med i Dommervagtsprojektet.

Tabel 10: Gadeplansindsatsen på Ydre Nørrebro (distrikt 12)

Gadeplansindsats	Antal personer	Dækning
Gadeteamet (klubber, skoler m.m.)	16 personer	Mandag-torsdag og lørdag i tidsrummet 17-22.00
Gadeplan CAN	4 personer	Efter behov
OPS teamet	1 person	Dækker hele Nørrebro
Sjakket	3 personer og frivillige	Mjølnerparken efter behov

Kilde: Interview, LG Insight 2010

4.6 Sammenvejlet vurdering af tilbud på Ydre Nørrebro

I det følgende gives en sammenvejlet vurdering af tilbud til kriminalitetstruede og kriminelle børn og unge i distrikt 12 på Ydre Nørrebro. Undersøgelsen afgrænses til primært at omhandle distrikt 12 men omfatter også tilbud, som ligger uden for distriktet, hvis børn og unge fra distrikt 12 benytter tilbuddene. Det gælder for Skurvognsprojektet ved Hothers Plads og Klostervængets heldagsskole.

Tabel 11: Aktører på Indre Nørrebro med kontakter med kriminelle unge under 18 år

Grad af kontakt	Aktør	Tilbudstype	Kriminalitets-truede	Kriminelle unge	Særlige Tilbud til kriminelle
Stor kontakt	Sjakket	Ungdomsklub	Ja	Ja	Ja
	Ressourcecentret	Ungdomsklub	Ja	Ja	Ja
	First Floor	Ungdomsklub	Ja	Ja	Delvis
	Gadeplan CAN og Gadeteamet	Gadeplansindsats	Ja	Ja	-
Nogen kontakt	Klostervængets <u>Heldagsskole</u>	Skole/fritidstilbud	Ja	Ja	Ja
	Rådmandsgades Skole	Skole	Ja	Delvis	Delvis
Ringende kontakt	Haraldsgården	Fritidsklub	Nej	Nej	Nej

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse, LG Insight, 2010. Bydækkende aktører med tilbud på Nørrebro fremgår af afsnit 5.

Skurvognsprojektet (Sjakket), Ressourcecentret og (til dels) Ungdomsklubben First Floor oplyser i interview og i spørgeskemaundersøgelsen, at de både kan rumme kriminalitetstruede og kriminelle børn og unge. De tre aktører har desuden udviklet særlige tilbud til kriminelle unge, ligesom klubberne har prioriteret ressourcer og udviklet kompetencer i forhold til at arbejde med kriminelle unge.

Rådmandsgades Skole og Klostervængets Heldagsskole oplyser, at de har særlige tilbud til børn med kriminalitetsproblemer – enten familieskoler (Rådmandsgades Skole) eller fritids- og ungdomsklubtilbud (Klostervængets Heldagsskole).

Haraldsgården oplyser i spørgeskemaundersøgelsen, at de ikke har ressourcer eller kompetencer til at magte kriminalitetstruede eller kriminelle børn og unge.

Gadeplansmedarbejderne på Ydre Nørrebro har alle en stor kontakt til både de kriminalitetstruede og kriminelle unge. Gadeplan CAN, Sjakket og Gadeteamet har en stor kontakt til de kriminelle unge på Ydre Nørrebro.

Skurvognsprojektet er et tilbud for alle unge på kriminalitetsskalaen fra bekymret adfærd til unge, som har begået personfarlig kriminalitet - jf. tabel 13. Ressourcecentret kan også rumme børn og unge med alvorlige kriminalitetsproblemer, men ikke børn og unge som begår personfarlig kriminalitet. First Floor oplyser, at de er et tilbud også for unge med lettere kriminalitetsproblemer.

Børn og unge med vanskelige kriminalitetsproblemer kan typisk ikke fastholdes i almindelige skoletilbud, men får særlige tilbud som f.eks. Sputnik, Den gule flyer e.lign. Begge skoler kan rumme børn og unge med bekymrende adfærd og lettere kriminalitetsproblemer, men ikke alvorlige kriminalitetsproblemer.

Tabel 12: Aktører med tilbud til unge kriminelle under 18 år fordelt på alvorsgrader

Aktører:	Alvorsgrader af kriminalitet			
	Unge med bekymrende adfærd	Første- gangs kriminelle	Gentagen og alvorlig kriminalitet	Person- farlig kriminalitet
Skurvognsprojektet	Ja	Ja	Ja	Ja
Ressourcecentret	Ja	Ja	Ja	Nej
First Floor	Ja	Ja	Nej	Nej
Klostervængets heldagsskole	Ja	Ja	Nej	Nej
Rådmandsgades Skole	Ja	Ja	Nej	Nej
Haraldsgården	Nej	Nej	Nej	Nej

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse, LG Insight, 2010

Samlet oplyser aktørerne i spørgeskemaundersøgelsen, at de har ca. 165 børn og unge i tilbud som enten er kriminalitetstruede eller kriminelle. Flest unge i målgruppen er tilknyttet Skurvognsprojektet (ca. 75), men også Ressourcecentret vurderer, at et stort antal (50 personer) børn og unge under 18 år med kriminalitetsproblemer benytter klubtilbuddene. Det har ikke været muligt at dimensionere antallet af børn/unge i særlige tilbud i Rådmandsgades Skole. Klostervængets Heldagsskole oplyser, at de har mange ledige klubpladser, mens de særlige tilbud til kriminalitetstruede og lettere kriminelle børn og unge er fyldt op (10 pladser).

Tabel 13: Antal tilbud til kriminalitetstruede/kriminelle børn, Ydre Nørrebro

Tilbudstyper	Antal tilbud	Pladser i brug	Nor- mering	Kriminalitets- truede/krimin- elle – antal
Haraldsgården (10-14 år)	1	14	20	Nej
First Floor 14-18 år	1	186	140	Ja, 30
Klostervænget Heldagsskoles Fritidshjem 0.-6 kl.	1	70	70	Ja*
Klostervænget Heldagsskole Klubtilbud 7.-9.kl.*	1	25	Mange ledige pladser	Ja, 10*
RCYN Mødested med aktiviteter 12-17 år	1	313	Ingen	Ja, 50
Skurvognsprojektet – børn og unge under 18 år	1	75	Ingen	Ja, 75

*Klostervængets Heldagsskole vurderer, at der samlet for skole, fritidshjem og klub er tale om 10 kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge.

Kilde: Baseret på spørgeskemaundersøgelse, LG Insight, sept. 2010

Antallet af tilbud til børn og unge med kriminalitetsproblemer på Ydre Nørrebro forekommer umiddelbart stort. Tilbudsviftens størrelse skal dog ses i forhold til antal af børn og unge med kriminalitetsproblemer. Undersøgelsen viste således, at 60-120 børn/unge har bekymrende adfærd og 265 børn/unge under 18 år på Ydre Nørrebro

har været involveret i kriminalitet. Derudover omfatter tilbudsviften 75 pladser i Skurvognsprojektet, som er en midlertidig ordning med udløb ultimo 2010. Endelig vil de 165 børn/unge omfatte børn/unge, som benytter flere tilbud på samme tid – f.eks. både Ressourcecentret og First Floor og således tælles med flere gange under særlige tilbud til kriminelle børn og unge på Ydre Nørrebro.

Undersøgelsen har afdækket en række ubalancer mellem tilbudsviftens kapacitet og indhold og de unges behov og interesser. Ubalancerne opstår ved:

- a) Børn og unges bevægelsesmønster, hvor de er bundet til små geografiske (bolig)-områder, og hvor børn og unge ikke bevæger sig ud af deres område til klubtilbud i andre områder/territorier. Børn og unge kan således føle, at der ikke er et tilbud til dem, selv om der er ledig kapacitet i klubber i bydelen - det afhænger ofte af, om klubben er i deres eget og nære lokalområde.
- b) Børn og unges interesser for klubtilbud. Det vedrører dels utilpassede grupper af børn og unge, som gerne vil have tilbud uden for meget voksen-kontrol. Dels vedrører det klubbernes standarder, hvor aktørerne fremhæver, at børn og unge føler, at klubberne ikke har den ønskede form/ramme, og/eller at klubbernes standarder er ringere end niveauet for andre klubtilbud andre steder i København. De fysiske rammer kan blive så tarvelige og faciliteterne så gamle og nedslidte, at børn og unge ikke gider bruge tilbuddene (f.eks. Skurvognsprojektet).
- c) Klubløse unge i Haraldsgadekvarteret og i Mjølnerparken: I Haraldsgadekvarteret er der ikke tilstrækkelige klubtilbud til den store gruppe 10-14 årige børn/unge i kvarteret. Ressourcecentret og First Floor er primære klubtilbud, mens Kloster-vængets Heldagsskole primært tager egne elever. First Floor er fyldt op over normeringen, og Ressourcecentret kan ikke rumme restgruppen. I Mjølnerparken er en gruppe unge dels blevet klubløse efter lukningen af klubben i Rentemestervej, og gruppen kan (igen) blive klubløse, hvis Skurvognsprojektet på DSB arealet ved Hothers Plads ikke videreføres efter 2010.
- d) Ressourcer til det gadeplansopsøgende arbejde på Ydre Nørrebro: Især i relation til de meget utilpassede drenge i Mjølnerparken og i Haraldsgadekvarteret. De få ressourcer betyder, at brobygningsarbejdet med at få motiveret og støttet de unge ind i klubberne ikke er tilstrækkelig. Der kan derfor godt være frie og egnede klubpladser i nærområdet – samtidig med, at en gruppe børn og unge fortsat fastholdes på gaden til gene eller lignende steder.
- e) Tilbudsviftens sammensætning: Der er ledig kapacitet i enkelte tilbud og fortrinsvis i fritidstilbud til unge under 14 år, mens der mangler ungdomsklubstilbud til unge i alderen 14-18 år. Der er således ledig kapacitet i Haraldsgården og i Ungdomsklubben i Klostervængets Heldagsskole samtidig med, at der efterspørges klubtilbud på andre lokaliteter og/eller til andre målgrupper af unge – både aldersgrupper og utilpassede grupper af unge.

Undersøgelsen viser, at der er problemstillinger vedrørende klubtilbud til unge i Haraldsgadekvarteret og i Mjølnerparken, som kræver opmærksomhed og indsats.

Aktørerne er meget bekymrede for konflikter med børn og unge, fordi klubtilbuddene ikke er dækkende (Haraldsgadekvarteret – Kilde: Ressourcecentret, Gadeplan CAN og Haraldsgadekvarterets områdeløft), eller at deres tilbud enten lukker eller videreføres med utilfredsstillende faciliteter og vilkår (Mjølnerparken – kilde: Sjakket, Gadeplan CAN og Lokalpolitiet på Nørrebro). Aktørerne anbefaler, at løsningsmodeller findes hurtigt og på forkant, og ikke som en politisk reaktion (belønning) på eventuelle senere bilafbrændinger og ballade. Der er behov for dialog med de unge, som bor i Haraldsgadekvarteret og/eller færdes på Hothers Plads, så de kan få et blivende og tilfredsstillende klubtilbud under kontrollerede rammer.

Det er ligeledes vurderingen, at der forestår et stort arbejde med at opsøge børn og unge på gaden i Haraldsgadekvarteret og i Mjølnerparken og motivere/støtte dem ind i klubtilbuddene. Gadeplansindsatsen på Ydre Nørrebro skønnes ikke at være dækkende i forhold til denne indsats – og indsatsen blev bl.a. begrænset med 22 pct. fra 2009-2010 i reduktion af lokalpuljen til klubbernes udgående aktiviteter. Fra slutningen af 2010 bortfalder yderligere to ekstraordinære gadeplansstillinger, som i øjeblikket finansieres af midler fra Landsbyggefonden.

4.7 Det kriminalpræventive samarbejde på Ydre Nørrebro

Hovedparten af de kriminalpræventive aktører på Ydre Nørrebro tilkendegiver i spørgeskemaundersøgelsen, at de deltager i et eller flere netværk, hvor de samarbejder med andre aktører om den kriminalpræventive indsats. Kun Haraldsgården oplyser, at de ikke (udover i SSP samarbejdet) indgår i et kriminalpræventivt netværk med andre aktører.

En gruppe af aktører har et tæt samarbejde, og i spørgeskemaundersøgelsen peger de på hinanden som aktører de "i høj grad" eller i "nogen grad" samarbejder med. Der er et tæt samarbejde mellem First Floor, gadeplansindsatsen (både Gadeteamet og Gadeplan CAN), Politiets Kriminalpræventive Afdeling og skolerne. I periferien af samarbejdet er Sjakket, Ressourcecentret og Lokalpolitiet på Nørrebro, som indgår ad hoc i samarbejdet med øvrige aktører.

Alle aktører (klubber, skoler, aktivitetstilbud etc.) peger på, at de i høj grad samarbejder med forældrene. Det er fortrinsvist skolerne og Politiets Kriminalpræventive Afdeling, som har et løbende og tæt samarbejde med forældrene – bl.a. som en del af enkeltsagskonceptet. På Rådmandsgades Skole er der udviklet særlige tilbud til forældre med få forældrekompetencer. Tilbuddet er også åbent for forældrene med kriminalitetstruede eller kriminelle børn. Politiets Kriminalpræventive Afdeling foretager sammen med Børnefamilieteamet forældrebesøg, hvis de er bekymrede for et barn og/eller barnet har været involveret i kriminalitet.

Tabel 14: Aktørsamarbejde – formel og uformelt - på Indre Nørrebro

Aktør	Net-værk	Hvem deltager i dette netværk
Sjakket	Ja	Gadeplansmedarbejderne, Socialcentret
Ressourcecentret	Ja	Gadeplansmedarbejderne, Socialcentret, klubberne
First Floor	Ja	Skolerne, SSP, Politiets Kriminalpræventive Afdeling, Lokalpolitiet, PPR, Socialcentret, forældre og Jobcentret
Gadeplan CAN	Ja	Skolerne, klubberne, Sjakket, Politiets Kriminalpræventive Afdeling, Socialcentret
Klostervængets Heldagsskole	Ja	SSP, Gadeplansmedarbejdere, klubber
Rådmandsgades Skole	Ja	Politiet, SSP, Socialcentret, Gadeplansmedarbejdere
Haraldsgården	Nej	
Politiets Kriminalpræventive Afdeling	Ja	SSP, klubberne, gadeplansmedarbejderne, Socialcentret, skolerne
Lokalpolitiet på Nørrebro	Ja	Socialcentret og Gadeplansmedarbejderne

Kilde: Personlige interview og spørgeskemaundersøgelse, LG Insight, 2010

Det kriminalpræventive samarbejde på Ydre Nørrebro sker i formelle netværk (primært SSP samarbejdet) eller i uformelle aktørnetværk.

4.7.1 SSP samarbejdet på Ydre Nørrebro

Sammensætningen af SSP på Ydre Nørrebro fremgår af tabel 16.

Tabel 15: Oversigt over aktører i SSP Ydre Nørrebro

Aktørtype	Aktør i SSP Ydre Nørrebro
Skoler	Rådmandsgades Skole
	Hillerødgades Skole
	Klostervænget Heldagsskole
	Ungdomsskolen
Fritids-/ungdomsklub	Samuelsgården
	First Floor
	FUN Fritids- og Ungdomsklub
	Haraldsgården
	Skt. Stefan fritidscenter
Børnefamilieteamet	Børnefamilieteamet
Områdeløft	Haraldsgadekvarterets Områdeløft
Bibliotek	Bibliotek
Idrætshal	Nørrebrohallen
SSP	SSP Ung i job
Politiet	Lokalpolitiet på Nørrebro
	Den kriminalpræventive Afdeling

Kilde: SSP København, 2010

SSP på Ydre Nørrebro varetager traditionelle kriminalpræventive SSP opgaver. Udover mange enkeltsager i kategori 1 og 2 er 60 unge på hele Nørrebro kommet i job via indsatsen "ung i job". I 2010 var det bl.a. målet at prioritere enkeltsagsbehandling i SSP på Ydre Nørrebro, afholde dialogmøder med forældre til elever i 8. og 9. klasse samt iværksætte/-understøtte særlige indsatser i Mjølnerparken, Titanparken og i Haraldsgadekvarteret. Derudover har enkeltsagsbehandlingen for SSP+ for de 18-23 årige været prioriteret i 2010 og der har således været behandlet 37 sager på hele Nørrebro.

SSP på Ydre Nørrebro har i 2010 beskæftiget sig særligt med gruppen af børn og unge i og omkring Hothers Plads (Skurvognsprojektet) og udarbejdet en beredskabsplan herfor. På SSP møderne har gadeplansindsatsen været drøftet og koordineret i Mjølnerparken af Gadeteamet, Gadeplan CAN og Sjakket. Fokus har været på kontakt til de unge medløbere, hvor det er forsøgt at holde medløberne væk fra gaden med tilbud i f.eks. Klub 36 eller Skurvognene.

Lokaludvalget har ligeledes haft fokus på en mindre gruppe drenge, som lavede uro og truede ansatte i Nørrebrohallen og på det lokale bibliotek. Situationen i Haraldsgadekvarteret med ballade blandt grupper af unge, hærværk og trusler har ligeledes været drøftet og behandlet i SSP lokaludvalget. Senere præsenteres forskellige cases, hvor bl.a. indsatsen overfor de unge i Nørrebrohallen beskrives.

SSP på Ydre Nørrebro behandlede 85 enkeltsager i kategori 1 og 2 i første halvdel af 2010, men der har kun været behandlet få enkeltsager i kategori 3 og 4 på Ydre Nørrebro. Aktørerne fremhæver i interview, at samarbejdet om sager med unge involveret i kriminalitet ikke altid behøver at gå over SSP, når de hurtigere og mere effektivt kan løses uden for SSP. Medarbejdere i Børnefamiliecenter København, klubberne og skolerne påpeger i interview, at der også arbejdes "mellem møderne i SSP", og at det er ufornuftigt at bringe sager op i SSP, når der allerede tages hånd om de unge og deres sager.

SSP samarbejdet på Ydre Nørrebro har mange lighedspunkter med samarbejdet på Indre Nørrebro. Der foretages derfor en samlet analyse af SSP samarbejdet på både Indre og Ydre Nørrebro i afsnit 5.6.

4.7.2 Andre samarbejdsfora på Ydre Nørrebro

På Ydre Nørrebro har Haraldsgadekvarteret et områdeløft. Der er en styregruppe som bl.a. består af repræsentanter fra SOF og BUF på Nørrebro, BIF og repræsentanter af beboere, virksomheder og boligbestyrelsen m.m. I styregruppen er der muligheder for at drøfte bl.a. områdets tryghed og kriminalitet, ligesom områdeløftindsatsen kan støtte forskellige tiltag med kriminalitetspræventive effekter. Områdeløftsekretariatet bistår borgerne med råd og vejledning, ligesom lokale aktører kan søge økonomiske midler til iværksættelse af forskellige aktiviteter. Sekretariatet deltager desuden i SSP lokalgruppen på Ydre Nørrebro.

Koordinationsgruppen under 10-punktsplanen og Nørrebro Lokaludvalg analyseres i afsnit om fælles forhold for både Indre og Ydre Nørrebro – jf. afsnit 5.6.

4.7.3 Uformelle samarbejdsnetværk

Analyse af det uformelle samarbejde og de stærke og svage sider ved samarbejdsformen er mere uddybende beskrevet i senere afsnit. Her skal kort fremhæves særlige forhold ved det uformelle samarbejde på Ydre Nørrebro.

Aktørerne tilkendegiver i interview og i spørgeskemaundersøgelsen, at der er et stort uformelt samarbejde mellem aktørerne på Ydre Nørrebro. Undersøgelsen viser, at der er et tæt og velfungerende samarbejde mellem f.eks. skole(r), fritidshjem/fritidsklubber og ungdoms-klubben First Floor og Politiets Kriminalpræventive enhed.

Tidligere blev fremhævet, at aktørerne har forskellige roller og faglige metoder – bl.a. kan tætte og tillidsfulde forhold til unge kriminelle betyde, at samarbejdet med andre aktører i nogen grad må ske mindre synligt. Det er vurderingen, at forskelle i roller og faglige metoder ikke påvirker det uformelle samarbejde mellem aktørerne på Ydre Nørrebro, og at der er et stort samarbejde mellem f.eks. gadeplansmedarbejderne i Gadeplan CAN, Sjakket og i Gadeteamet. Det er ligeledes vurderingen, at aktørerne på Ydre Nørrebro har stor respekt for hinandens roller og arbejdsmetoder – også mellem politiet og de socialfaglige og pædagogiske aktører.

5. Både Indre og Ydre Nørrebro

By(dels)dækkende tilbud og samarbejdsforhold, herunder tilbud til unge kriminelle over 18 år

I dette afsnit analyseres forhold og tilbud som er fælles for både Indre og Ydre Nørrebro. Det vedrører dels bydelsdækkende tilbud til unge kriminelle i Københavns Kommune, og dels tilbud til unge kriminelle over 18 år.

En række samarbejdsforhold mellem de kriminalpræventive aktører er identiske på både Indre og Ydre Nørrebro. Afslutningsvis analyseres det kriminalpræventive samarbejde i regi af SSP og det uformelle netværk mellem aktørerne i de to distrikter. LG Insight har gennemført work-flow-analyser, og eksempler på samarbejdsformer præsenteres i fire cases – to for hhv. Indre og Ydre Nørrebro.

5.1 By(dels)dækkende tilbud til kriminelle i Københavns Kommune

Den Korte Snor: Et tilbud til unge 10-17-årige med kriminalitetsproblemer og/eller adfærdsproblemer. Der er tale om unge med betydelig risiko for alvorlige kriminalitetsproblemer, herunder unge som allerede er involveret i kriminalitet. Konceptet kan indeholde støtte-/kontaktpersoner, samtaler med familien/forældrene, fritidsaktiviteter og skoletilbud. Der er ansat socialrådgivere på Nørrebro alene med ”korte snor”-sager. Der er knyttet 16 unge til Den Korte Snor på hele Nørrebro.

U-turn: Tilbud til unge mellem 15-25 år, som ryger hash eller tager stoffer. U-turn ligger i Studiestræde og er et åbent tilbud til alle unge i Københavns Kommune. U-turn består desuden af en daggruppe af unge 15-18 årige, som ikke går i skole eller på arbejde, og en aften gruppe for 18-25 årige. U-turns rådgivning er anonym, og de har derfor ikke foretaget en geografisk opdeling af deres brugere. Det er derfor ikke kendt, hvor mange af deres brugere, som er bosat på Nørrebro.

Spydspidsen: Tilbud til kriminelle unge, som ikke kan rummes i den almindelige skole. De unge får praktik på en arbejdsplads, hvor de lærer de sociale normer på virksomheden og får nogle faglige kompetencer. Aldersgrænsen er max. 25 år og er et tilbud til unge i hele København. Spydspidsen ligger i Gothersgade og dækker i alt 60 børn/unge, hvor af ca. 10-15 pct. bor på Indre eller Ydre Nørrebro.

Døgnvagten (slået sammen af Døgnkontakten og Den sociale Døgnvagt): Et akut rådgivnings- og vejledningstilbud i Københavns Kommune. Voksne, unge og børn under 18 år kan henvende sig per telefon eller personligt med akutte sociale problemer og få støtte og rådgivning. Døgnvagten tilbyder også børn og unge længerevarende anonym rådgivning samt konflikthåndtering og mægling. Desuden repræsenterer Døgnvagten Københavns kommune, når børn og unge under 18 år afhøres af politi og retsvæsen.

Dommervagtsprojektet: Formålet med Dommervagtprojektet er at styrke den fælles sociale indsats i København over for unge under 18 år, som fremstilles i grundlovsforhør i Dommervagten. Døgnvagten er koordinator af projektet og tilbyder månedsvise faglige supervisionsmøder for sagsbehandlerne, hvor en række faglige aktører

deltager i de tværfaglige forråmmøder. Der er udpeget tovholdere, der fungerer som kontaktpersoner og formidlere mellem sagsbehandlere på socialcentret og Døgnvagten. Dommervagtsprojekter rummer derudover en udrykningstjeneste, hvor Børnefamiliecentrene kan få rådgivning og støtte i sager, hvor der kræves hurtig handling og/eller særlige faglige eksperter.

Københavnerteamet: Har gennem de seneste år ikke haft fast base på Nørrebro men kan tilkaldes ved behov. De er pt. i Tingbjerg, hvor de driver en klub og laver gadeplansarbejde. De laver enkelte aktiviteter – fx fodboldturneringer – på Nørrebro (f.eks. i Nørrebrohallen eller på Blågårds Plads). På Ydre Nørrebro afholder de i samarbejde med bl.a. Gadeplan CAN en fodboldturnering i sommerferien med deltagelse af op mod 700 børn/unge fra lokalområdet.

High:Five: High:Five er et landsdækkende projekt, der er startet af Det Nationale Netværk af Virksomhedsledere. Målet med projektet er at skabe job eller uddannelse til unge, der er i fare for marginalisering på grund af kriminalitet. I tæt samarbejde med virksomhederne og samarbejdspartnerne i kommuner, politi og kriminalforsorgen matcher High:Five virksomheden med den unge, så den unge kriminelle får ansættelse (enten i aktivering eller ordinært). Aktuelt er 3 unge fra Nørrebro knyttet til et virksomhedsforløb under High:Five.

Ung i Job (et SSP projekt): Unge kriminalitetstruede får et kursus inden de starter i et fritidsjob, som projekt "Ung i job" har fundet. Kurset handler bl.a. om arbejdsmarkedskendskab, adfærdsregler m.m. Konsulenterne i projektet støtter og fastholder de unge i fritidsjobbet. Ung i Job har 52 unge i 2009 og 60 unge fra Indre og Ydre Nørrebro.

Second Chance: Unge 12-15-årige, der har tabt kontakten til skolen og som er i potentiel risiko for at blive trukket ind i kriminalitet. I Second chance kan de unge modtage undervisning i ungdomsskolen på 8.-9. klassetrin. Det Opsøgende Vejlederteam fra Ungdommens Uddannelsesvejledning følger eleverne efter udslusning. Second chance holder til på den nedlagte Frederikssundsvejens Skole. Aktuelt er der indskrevet 30 unge i tilbuddet, heraf 7 unge fra Indre/Ydre Nørrebro.

Nye Veje: Unge 15-21 årige som ikke ved hvad de vil og skal mht. uddannelse og job og måske har afbrudt uddannelse kan optages på et 20 ugers undervisnings- og afklaringsstilbud med individuelt tilrettelagt forløb. Forløbet består af undervisning, vejledning, besøg på uddannelsessteder og praktik. Nye Veje holder til i Struensegade på Nørrebro og tilbuddet dækker hele København. Der er 80 unge årligt som sluses ud til uddannelse, job eller andet tilbud. Aktuelt er der indskrevet 2 unge fra indre/ydre Nørrebro i tilbuddet

Fritidsjob: Der er i Københavns Kommune afsat 1,5 mio. kr. til fritidsjob til unge under 18 år. Institutioner/virksomheder under Københavns Kommune kan således søge dækning af udgifter til løn til en ung i fritidsjob. Jobbet slås op, og alle unge kan søge fritidsjobbene – uafhængigt af kriminalitetsbaggrunde. Det er alene arbejdspladserne, som bestemmer hvilke unge, der ansættes. Der ligger nogle generelle hensigtserklæringer om, at arbejdspladserne skal ansætte unge med en plettet

straffeattest, men det er ikke et krav. Der findes ingen opgørelser som viser, om fritidsjobbene også går til unge med problemer, herunder kriminelle unge. Ordningen: Der gives støtte til 200 job i halvandet år. Indtil videre har de unge været ligeligt fordelt på drenge og piger, mens et lille flertal (57 pct.) har etnisk minoritetsbaggrund. 77 pct. af arbejdspladserne tilkendegiver, at de er parate til at ansætte en ung med en plettet straffeattest. Der findes ikke opgørelser for Nørrebro, men Jobcentret samarbejder med en lang række boligsociale projekter, herunder i Mimersgade, Blågårds Plads, Mjølnerparken og Ressourcecenter Ydre Nørrebro.

Pigegruppen: Pigegruppen er et socialt tilbud til såkaldte "vilde piger" i alderen 13 til 18 år. Piger, der har problemer med kriminalitet, vold, forbrug af hash og stoffer, lavt selvværd, ustabile bolig- og familieforhold, manglende skolegang og meget andet. Pigeklubben har adresse på Vesterbro i København og har plads til 30-35 piger. Aktuelt er 5 piger fra Nørrebro knyttet til klubben.

Politiet og Den Kriminalpræventive indsats: Under politiet er både en bandeenhed, som står for patruljering i områder med bandekriminalitet, efterforskningsarbejde og som sættes ind i tilspidsede situationer. Derudover er der Nørrebros Lokalpoliti, som patruljerer på Nørrebro og bedriver almindelig politiarbejde.

Den kriminalpræventive afdelings medarbejdere på Nørrebro gennemgår alle døgn-rapporter og screener for sager med unge under 18 år. Sammen med en repræsentant fra Socialforvaltningen tager de kriminalpræventive betjente på hjemmebesøg (del af enkeltsagskonceptet under SSP). Derudover samarbejder de med skoler, ungdomsklubber, forvaltninger og er meget aktive i SSP arbejdet. Derudover står afdelingen for en række kriminalpræventive indsatser i skoler, klubber m.m. og visiterer bl.a. unge til Politiets Ungdomsklub.

Politiets Ungdomsklub (PUK): Har 2 ansatte i sekretariatet – ellers drives klub-arbejdet af frivillige politibetjente. Klubben har 48 unge fra Nørrebro, der alle er kriminelle eller kriminalitetstruede, og som ikke kan rummes i de almindelige klubber. Der foregår primært en række fysiske aktiviteter i klubben, hvor de unge samtidig påvirkes i adfærd og deres holdning til politiet. Aktiviteter er bl.a. gokart, motocross, PUK svømning Nørrebro, selvforsvar, vægtræning m.m.

5.2 Sammenvejret vurdering af de by(dels)dækkende tilbud

De bydelsdækkende tilbud spænder over mange forskellige typer af tilbud. Det omfatter både socialfaglige koncepter som "Den korte snor" med støtte/kontakt og familietilbud, undervisningstilbud og behandling af misbrugsproblemer. Derudover er der en række klubtilbud og fritids-jobtilbud, som unge kriminalitetstruede og kriminelle frivilligt kan deltage i. Tilbuddene spænder også over målgrupper af unge med meget varierende kriminalitetsproblemer. I alt har undersøgelsen afdækket tilbud med en samlet kapacitet på 750 pladser, hvoraf 146 unge er fra Nørrebro.

Tabel 16: Antal tilbud til kriminalitetstruede/kriminelle børn, Ydre Nørrebro

Tilbudstyper	Antal tilbud	Pladser i brug	Normering	Antal unge fra Indre/Ydre Nørrebro
PUK	1	120	120	48
Pigegruppen	1	33	35	5
Den korte snor (-18)	1	50	50	16
Fritidsjob	1	200	200	-
Second Chance	1	30	80	7
Nye veje	1	25	80	2
Spydspidsen	1	30	20	20
U-Turn	1	80-90	80-90	Opgøres ikke
Ung i job/SSP	1	75	75	48

Kilde: Baseret på spørgeskemaundersøgelse, LG Insight, sep. 2010

Den socialfaglige indsats for unge med kriminalitetsproblemer i regi af Børnefamiliecentret København spænder derudover en række særlige undervisningstilbud til kriminalitetstruede/kriminelle børn/unge (bl.a. Sputnik, "Den gule flyver" m.fl.) og støtte/kontaktpersoner til familierådgivning/støtte (familiesamtaler, aflastning m.m.). Børnefamiliecentret tilkendegiver i interview, at tilbuddene til f.eks. "Den Korte Snor" er dækkende i kapacitet, ligesom de hurtigt kan finde egnede socialfaglige støttetilbud til børn og unge med kriminalitetsproblemer.

I "normal"-indsatsen er der ligeledes en lang række strategier og indsatser med stor betydning for det kriminalpræventive arbejde, men som ikke præcis er defineret som en kriminalitetsforebyggende indsats. Det gælder f.eks. Socialforvaltningens og Børne/ungeforvaltningens samarbejde om indsatser for børn/unge med stort fravær i skolen, socialrådgivere udstationeret på udsatte skoler, fælles kompetenceforløb i forhold til at spotte et barn med bekymrende adfærd m.m.. Alle disse indsatser har stor betydning for kvaliteten af det kriminalpræventive arbejde, og aktørerne fremhæver også værdien af disse indsatser. Det har imidlertid ikke været formålet med denne undersøgelse at lave en samlet afdækning af alle disse strategier/indsatser, herunder at vurdere deres effekter i forhold til det kriminalitetsforebyggende arbejde.

5.3 Tilbud til kriminelle unge over 18 år

Der er de sidste par år udviklet en række tilbud til unge kriminelle over 18 år i Københavns Kommune. Alle tilbud samles under SSP+ i Københavns Kommune og tilbuddene involverer typisk flere forvaltninger på samme tid:

Specialiseret jobcenterindsats: I jobcentret i Skelbækgade er etableret en specialiseret enhed med 2 konsulenter, som skal varetage den beskæftigelsesfaglige indsats for unge under kategori 3 eller 4 i enkeltsagskonceptet i SSP+. Enheden kaldes "Tilbage på sporet". Der er afsat 9. mio. kr. til en særlig intensiveret jobindsats for unge i målgruppen. Alle unge i kategori 3 eller 4 visiteres til enheden, hvor de unge tilbydes hyppige jobsamtaler og visiteres til specialiserede aktiveringstilbud

(bl.a. Exit-cafeen), herunder særlige jobforløb på virksomheder, som er særlig rummelige i forhold til unge med en kriminel baggrund.

Varetægtsfængsel: LBR i Københavns Kommune har bevilliget støtte til et projekt under Vester Fængsel, hvor unge skal tilbydes rådgivning og vejledning allerede mens de sidder varetægtsfængslet. Når unge har modtaget en dom og sidder i fængsel, er det lovbestemt, at Kriminalforsorgen skal rådgive og udarbejde en plan om uddannelse og job og sikre, at den unge har et sted at bo, når straffen er afsonet. Når de unge er varetægtsfængslet er der ingen, der har denne opgave, hvilket projektet nu tager hånd om. Projektet omhandler unge 18-29-årige, og målet er at støtte 200 unge. LBR har bevilliget 3 mio. kr. til projektet, der begyndte i maj 2010. En beskæftigelseskonsulent er tilknyttet projektet.

"Den gode løsladelse": Konceptet er udarbejdet af Servicestyrelsen. Skelbækgade og Københavns Fængsel følger konceptet for unge kriminelle under 30 år, som afsoner en straf. I konceptet er fastlagt, hvilke tilbud den unge skal have – af hvem og hvornår i processen før og efter løsladelsen. En vigtig ordning er, at den unges økonomi ved løsladelsen er på plads, hvorved risiko for ny kriminalitet modvirkes. Derudover sikres inden løsladelsen, at den unge har haft en personlig samtale med en konsulent fra jobcentret, og at planer for uddannelse eller job er under forberedelse.

Cafe-Exit: Jobcentret samarbejder med Café-Exit i Saxogade. Cafeen er startet af to fængselspræster i Vestre Fængsel. Det er et tilbud til indsatte og ex-indsatte om hjælp til job og uddannelse. Exits tilbud spænder fra uformelt, hyggeligt samvær over beskæftigelsesprojekt og juridisk rådgivning til samtaler med terapeut og psykolog. Målet er at skabe nye netværk og hjælpe indsatte og ex-indsatte til at leve et liv som aktive mennesker uden kriminalitet. Skelbækgade bruger bl.a. Cafeen som et rådgivningstilbud og som aktiveringstilbud over LAB-loven.

SSP+: Alle ungesager (kategori 3 og 4) føres automatisk til SSP+ ,når de unge fylder 18 år. SSP+ er dog et frivilligt tilbud til de unge og ca. 10 pct. takker nej tak til tilbuddet. SSP+ dækker hele Nørrebro. I SSP+ udvalget sidder repræsentant fra SOF, BIF, KFF og UU vejledningen. Når den unge er 17½ år overtager SSP+ sagen. Der udarbejdes en handleplan for unge over 17 ½ år, der har begået alvorlig eller personfarlig kriminalitet. For unge der har banderelationer visiteres der til bandeexitprogrammet , der laver en exitplan. Exit-planen indeholder konkrete tilbud om f.eks. job og uddannelse, boligtilbud, socialfaglige tilbud m.m.

18+ enheden: Er et specialprogram iværksat af socialforvaltningen, der henvender sig til de 18-25-årige, som er eller vil blive i fare for at blive involveret i grov kriminalitet. Programmet blev oprettet januar 2010 og indeholder:

Exitprogrammet: Københavns Kommune har iværksat en særlig indsats for den gruppe unge, som er knyttet til kriminelle grupperinger. En gruppe exitekspert og SSP+ konsulenter skaber sammen med den unge et individuelt forløb og giver dem chancen for at starte voksenlivet på ny. Der er fokus på både job, uddannelse og sociale netværk. Der er knyttet 4 exitspecialister til det særlige exitprogram, som alle kommer fra forskellige forvaltninger, men som dagligt koordineres af én faglig leder.

Exitprogrammet har fra start haft stor søgning blandt de mest hårdkogte kriminelle, og 10 unge fra Nørrebro indgår i programmet

Den Korte Snor 18+ er bygget op på samme vis som Den Korte Snor for unge under 18 år og er således et socialfagligt tilbud om en hurtig og målrettet indsats for socialt udsatte kriminalitetstruede/kriminelle unge med intensiv opfølgning og iværksættelse af hensigtsmæssige foranstaltninger. Tilbuddet henvender sig til unge i alderen 18-25 år, der har brug for en individuel indsats, som kan bringe dem ud af kriminalitet. Der er pt. ca. 20 unge i Den Korte Snor 18+ - heraf 7 fra Nørrebro. 5 af de unge er i alderen 18-19 år, mens de øvrige to er 22 år.

Plus Centre (væresteder for unge i alderen 18-25 år): Når unge fylder 18 år falder de typisk uden for ungdomsklubbernes aldersgrupper. Socialforvaltningen har derfor etableret fire 18+ centre, som er væresteder for kriminalitetstruede/kriminelle unge i alderen 18-25 år – etableret i særligt kriminalitetsudsatte dele af byen. På værestedet kan de unge mødes omkring social hygge, få rådgivning om job og uddannelse mv. Centrene medarbejdere hjælper også de unge med andre problemstillinger og kan henvise til relevante aktører på andre fagområder. Det er et krav, at den unge skal indgå i et aktivt samarbejde med værestedet og at der udarbejdes en aktivitetsplan for hver af de unge.

Der er etableret fire væresteder 18+ i København, heraf 3 på Nørrebro:

- Gadepulsen 18+, Kapelvej/Indre Nørrebro: Er et værested for ca. 60 unge mellem 18-25 år. Stedet bruges af grupper af unge kriminalitetstruede/kriminelle (ca. 5 grupperinger med 8-12 medlemmer i hver gruppe), hvoraf mange har været involveret i alvorlig kriminalitet. Klubben har åbent alle dage i ugen – på hverdage fra kl. 17-22.00 og fredag/lørdag til kl. 02.00. Alle pladser i Gadepulsen 18+ er besat. Gadepulsen 18+ laver ikke fast gadeplansarbejde men træder til, hvis der er særlige behov eller episoder, hvor de kan gøre en forskel.
- Upload, (tidligere beliggende i Rådmandsgade, Ydre Nørrebro), har åbent alle ugens dage i aftentimerne. De har i alt 40 unge tilknyttet, og alle de unge er enten kriminalitetstruede eller involveret i kriminalitet.
- Ressourcecenter Ydre Nørrebro (beliggende i Ragnhildgade på Ydre Nørrebro): Der er i alt knyttet 60 unge over 18 år til RCYN, heraf 45 kriminalitetstruede eller kriminelle. Værestedet har ikke sat en ramme for antallet af unge, som de kan rumme. RCYN har åbent hver dag i aftentimerne.

Skurvognsprojektet (tidligere nævnt) består af 3 skurvogne ved DSB arealet og er et tilbud, som SOF har støttet for at få utilpassede unge væk fra Hothers Plads. Skurvognene drives af Sjakket i samarbejde med bl.a. Nørrebrohallen og First Floor. Skurvognene har åbent alle dage – for unge under 18 år indtil kl. 22.00, mens der efter kl. 22 alene er åbent for unge over 18 år. Der er i alt tilknyttet 27 unge over 18 år (de unge er løst tilknyttede og kommer i varierende omfang i skurvognene). Alle unge er kriminalitetstruede eller kriminelle, og flere er knyttet til det kriminelle gruppe-/bandemiljø omkring Brothers and Soldiers. Skurvognsprojektet er en midlertidig ordning, som udløber ved udgangen af 2010.

5.4 Sammenvejet vurdering af tilbud til unge kriminelle over 18 år

Tabel 17. Antal tilbud til kriminelle unge over 18 år

Tilbudstyper	Pladser i brug	Normering	Antal unge fra Indre/Ydre Nørrebro
Den korte snor +18	20	Ikke fast antal	7
Exit-programmet	31	50	10
Plus Centre*	160	Min.120	160
Kvisten	1	110	110**
Skurvognsprojektet	27	Ikke fastlagt	27

*Ressourcecenter Ydre Nørrebro, Gadepulsen 18+ samt Upload

**Heraf vurderes 65-70 unge at være kriminalitetstruede/kriminelle

Det er endnu for tidligt at evaluere tilbudsviften for unge kriminelle over 18 år i Københavns Kommune. Aktørerne udviser dog stor energi og vurderer, at der er tale om et perspektivrigt samarbejde mellem de forskellige aktører og forvaltninger. Interview med repræsentanter fra Jobcenter København, UU-vejledningen og Socialforvaltningen, herunder Exit-eksperterne, fremhæver alle, at den nye samarbejdsform og de nye redskaber har betydet, at indsatser koordineres bedre mellem de beskæftigelses- og socialfaglige aktører. Aktørerne tilstræber hurtige og koordinerede indsatser i exitsager, hvor de unge vil ud af bandekriminalitet.

Aktørerne er imidlertid også opmærksomme på, at samarbejdet vil blive udfordret – bl.a. af de unges ikke altid realistiske forestillinger om, hvor hurtigt et tilbud om bolig, job eller uddannelse kan tilvejebringes. Exitprogrammets (fortsatte) succes afhænger bl.a. af, om det kan lykkes at tilvejebringe hurtige og alternative fremtidstilbud for unge kriminelle, som gerne vil forlade bandemiljøet. Modellen med en exitindsats, hvor forskellige eksperters/faggruppers indsats koordineres af én fælles leder er en god forudsætning herfor, og måske en tværfaglig samarbejdsform, som kan inspirere på andre områder.

5.5 Samarbejdet mellem de kriminalpræventive aktører

5.5.1 "De mange aktører og tilbud" - overlapsproblematikker

Der findes en lang række aktører, som arbejder med kriminalitetstruede eller kriminelle børn/unge. Nogle af aktørerne udbyder tilbud til målgruppen af unge i hele Københavns Kommune (f.eks. Spydspidsen, Second Chance), mens andre dækker hele Nørrebro – og andre igen specifikke boligområder el. lign.

Aktørerne spænder fra både professionelle aktører, hvis roller og ansvar er af permanent karakter og/eller fastlagt ved lov til midlertidige aktører og projekter, som opstår ved frivillig indsats eller foreningsindsats. Det er en udbredt antagelse blandt aktørerne, at der er rigtig mange aktører og tilbud til unge på Nørrebro, herunder også til kriminalitetstruede/kriminelle unge. Aktørerne fremhæver, at der ofte opstår overlap af tilbud og konkurrence om de unges opmærksomhed og tilslutning.

Overlapsproblematikker opleves primært af de kommunale aktører, som fremhæver det uheldige i, at projekter starter op og lukker ned uden forankring, og at projektverdenen er en dynamisk og uoverskuelig størrelse, som det er svært for aktørerne at overskue og etablere samarbejde med. De kommunale aktører peger på, at de midlertidige projekter/tilbud med eksterne midler har meget attraktive vilkår, som f.eks. en ungdomsklub sjældent kan konkurrere med (f.eks. råd til ture til Lalandia eller til udlandet). Konsekvensen er, at de unge trækkes ud af de kommunale tilbud og over i tilbud, hvor den pædagogiske metode/linje enten ikke er professionel og/eller ikke baseret på samme værdier som i de kommunale tilbud (f.eks. at goder/fordele gives som belønning på en fordelagtig adfærd el.lign.). Projekternes ofte kortvarige levetid betyder så (ifølge udsagn fra de kommunale aktører), at de unge efterlades på gaden, og at "normal"-indsatsen skal bruge mange ressourcer på igen at skabe kontakt til de unge og genetablere et tilbudsforløb.

De kommunale aktører oplever også, at de boligsociale projekter og tilbud i frivillig/foreningsverdenen konkurrerer om både de unge og offentlighedens opmærksomhed. For at tiltrække midler kan der være en tendens til at dramatisere problemerne og tegne et generelt negativt billede af kriminaliteten på Nørrebro. Siden hen har projekt-magerne behov for profilering og at fremstå, som om de alene har løst alle kriminalitetsproblemer på Nørrebro. Behovet for profilering skader samarbejdet med bl.a. de kommunale aktører som finder, at projekt-magerne er med til at understøtte en "X faktor"-kultur i offentligheden og på rådhuset, hvor enkelte aktører og tilbud får tilkendt hele æren for en ellers langsigtet og tværfaglig indsats.

Omvendt finder projektaktørerne ikke, at der er tale om overlapsproblemer eller om konkurrence om de unge mellem dem og eksempelvis fritids- eller ungdomsklubber. Projektaktørerne fremhæver, at de primært tager sig af grupper af unge, som ikke er en del af "normal"-indsatsen, og at de kan trække de unge væk fra gaden gennem aktivitetstyper og klubformer, som passer til de unges interesser og behov. Kritikken herfra lyder, at de kommunale tilbud er for lukkede og uegnede til målgruppen, ligesom også brugerbetaling i fritidsklubber er en barriere for mange familier.

Det er vanskeligt at bedømme omfanget af overlapsproblemer og konkurrence mellem aktører og tilbud. Der er eksempler på tilbud, hvor projekter er etableret på områder (både tilbudstype og geografi), som i forvejen var dækket med tilbud, ligesom der f.eks. drives rigtig mange lektiecaféer med få deltagere. Selvom overlapsproblemerne er overvurderet, så er det imidlertid et faktum, at de kommunale aktører frustreres meget over projekternes midlertidighed, vilkårlighed, deres attraktive vilkår og manglende faglighed, og at frustrationen påvirker aktørernes samarbejde.

I interview er overlapsproblematikkerne især blevet fremhævet på Ydre Nørrebro i Mølnerparken, hvor der har været samarbejdsproblemer og koordiningsvanskeligheder mellem tilbud i den boligsociale indsats og eksisterende tilbud – f.eks. Sjakkets tilbud til unge i Klub 36. Derudover peger aktørerne på, at der også er overlapsproblemer med tilbud i foreningslivet, men aktørerne har dog meget svært ved at konkretisere hvilke foreninger og hvilke tilbud det vedrører. Denne undersøgelse har

derfor kun fundet få eksempler på foreninger, som har udbudt særlige projekter/-tilbud til unge kriminalitetstruede/kriminelle i de to distrikter.

Undersøgelsen har desuden vist, at de kommunale aktører og de boligsociale aktører har flere forskellige fora, hvor de kan koordinere indsatser og tilbud til forskellige målgrupper, og dermed mindske risikoen for overlap. Det vedrører dels SSP lokaludvalgene, koordinationsgruppen under 10-punktsplanen (overvejende på strategisk og ledelsesmæssigt niveau) og i diverse styregrupper og følgegrupper under de boligsociale projekter. Vanskelighederne ved at koordinere synes ikke at skyldes manglende koordinationsfora, og ikke alene at vedrøre tværaktørmæssige vanskeligheder, men også interne koordineringsvanskeligheder mellem de medarbejdere, som repræsenterer de forskellige forvaltninger i de forskellige styregrupper og følgegrupper m.m., hvor samordningen skal foretages.

De unges territoriale adfærdsmønstre og "landsby"-mentalitet gør, at det er svært at dække alle behov og interesser med lokale kommunale klubtilbud. Her synes de boligsociale tilbud i nærområdet at dække et behov for tilbud til både de utilpassede drenge og til piger med etnisk minoritetsbaggrund. Det er dog uhensigtsmæssigt, at disse tilbud ikke tænkes ind i brobygningsforløb til andre tilbud, og der ikke sker en forankring af tilbuddene når projektstøtten ophører.

De kommunale aktører kritiserer også det faglige indhold og de pædagogiske principper i flere af de boligsociale tilbud og tilbud i foreningslivet. De efterspørger fælles faglige kompetencetilbud, hvor aktørerne kan mødes – evt. efteruddannelse og tværfaglige møder som f.eks. det tidligere Ungeforum på Nørrebro.

5.6 Vurdering af samarbejdet mellem aktørerne

Både spørgeskemaundersøgelsen og interviewundersøgelsen har haft fokus på, hvordan aktørerne koordinerer og samarbejder, herunder også i hvilke fora/netværk samarbejdet foregår. Undersøgelsen har konkret afdækket:

1. Hvem samarbejder/koordinerer med hvem?
2. Dækker samarbejdsfladerne alle relevante aktører?
3. Reagerer aktørerne hurtigt og dækkende, når episoder/konflikter opstår?
4. Hvad kan eventuelt styrke samarbejdet yderligere?

Undersøgelsen viser, at der på både Indre og Ydre Nørrebro er et stort samarbejde mellem de kriminalpræventive aktører – primært mellem de kommunale aktører og politiet. Aktørerne samarbejder både i SSP regi og i uformelle mødefora.

5.6.1 SSP Samarbejdet på Indre og Ydre Nørrebro

Som nævnt varetager SSP på både Indre og Ydre Nørrebro mange traditionelle og succesfulde kriminalpræventive opgaver på både individniveau og gruppeniveau gennem aktiviteter og beredskabsplaner.

Der er dog mellem de enkelte bydele i København stor forskel på, hvorvidt medlemmer af lokale SSP-udvalg har en "SSP identitet" eller i stedet har en mere uafhængig/uformel opfattelse af netværkssamarbejdet.

På Nørrebro har der været tradition for, at samarbejdet sker lokalt i uformelle netværk og inden for andre formelle samarbejdsfora. Aktørerne har derfor ikke en forankret "SSP identitet", og der kan iagttages en generel skepsis overfor forsøg på formalisering og centralisering af samarbejdsformer.

Med den nyligt ændret lokaludvalg er nu skabt rammer for et fremtidigt styrket samarbejde. På Ydre Nørrebro har samarbejdet fungeret bedre end på Indre Nørrebro, men også her har det været svært at få de kriminalpræventive aktører til at arbejde under SSP København – under samme organisation, koordination og med fælles faglige standarder.

Der har i begge bydel været behandlet få enkeltsager i kategori 3 eller 4 sager. Der er således en praksis på både Indre og Ydre Nørrebro med ikke at bringe de alvorlige enkeltsager ind i SSP samarbejdet. Dette er uheldigt, fordi sagerne så ikke behandles i det tværfaglige og forpligtende forum enkeltsags-konceptet udgør, ligesom det svækker SSP organisationens overblik over de hårde kriminalitetssager i distriktet. Det kommer bl.a. til udtryk i SSP aktørernes meget forskellige vurderinger af omfanget af kriminalitetstruede/kriminelle børn/unge.

Nørrebro har været det første sted enkeltsagskonceptet blev introduceret. Men enkeltsagskonceptet omfatter ikke unge over 15 år. Det er gældende for hele SSP København. LG Insight analyse af politiets underretninger til Børnefamiliecentret om unge involveret i kriminalitet på Indre og Ydre Nørrebro viser, at det især er unge i alderen 16-17 år, der begår den hyppige og alvorlige kriminalitet. I interview peger bl.a. Lokalpolitiet på Nørrebro på, at det fortrinsvis er i denne aldersgruppe at de unge medløbere til bander findes. Det er meget uheldigt, at de mest kriminelle unge under 18 år, herunder fødekilderne til de kriminelle grupper/bander, endnu ikke indgår i enkeltsagskonceptet i SSP København.

Det forhold, at enkeltsagskonceptet ikke omfatter unge i alderen 16-17 år, betyder også, at der er et slip i enkeltsagskonceptet mellem de unge under 16 år og unge omfattet af SSP+, når de unge fylder 18 år. Hvis enkeltsagskonceptet omfattede alle unge under 18 år, er det sandsynligt, at der kunne iværksættes et større videns-flow mellem de aktører, som primært tager sig af kriminelle unge under 18 år og aktørerne i "voksenindsatsen". Fraværet af enkeltsagskoncept for de 16-17 årige kan betyde, at SSP+ skal bruge mange ressourcer på skabe denne viden.

Repræsentanter fra skoler og klubber giver i interview udtryk for, at de ikke har tid nok til at lave et ordentligt SSP arbejde, og at deres ressourcer næsten udelukkende dækker tid til møder i SSP. Skolerne bruger mellem 40-60 timer på SSP samarbejdet, og det dækker næsten udelukkende mødeaktiviteter. Det svækker skolerepræsentanternes muligheder for at forberede eksempelvis bekymrings-sager til drøftelse i SSP lokalgrupperne, deltage i SSP aktioner og kampagner m.m.

Retsplejelovens § 115 muliggør, at SSP aktørerne kan udveksle personfølsomme oplysninger. Det er klart en styrke, at aktørerne også på tidlige bekymringsstadier kan drøfte personfølsomme sager. Men det kræver, at sagen tages op i regi af SSP. Omvendt er det en svaghed, fordi det samtidig sætter en begrænsning på, hvem der kan deltage i samarbejdet. Bl.a. deltager repræsentanter fra private skoler (friskoler) ikke i SSP samarbejdet. Friskolernes manglende SSP deltagelse betyder, at mange sager ikke tages på de første bekymringsstadier i barnets eventuelle kriminalitetsudvikling. SSP aktørerne efterlyser større samarbejde med friskolerne, og at der udvikles samarbejdsmodeller så også friskolerne indgår i det kriminalpræventive samarbejde på Ydre og Indre Nørrebro.

SSP+ er fortsat en forholdsvis ny indsats i Københavns Kommune. Aktørerne vurderer SSP+ samarbejdet positivt. De har store forventninger til samarbejdet – og det er tilsyneladende kommet lovende fra start. De positive forventninger skyldes dels, at det tværfaglige samarbejde om indsatser for kriminelle unge over 18 år tidligere var begrænset, og at SSP+ med særlige tiltag for denne gruppe både giver nye handlemuligheder og muligheder for bedre ”helhedsforvaltning” mellem de forskellige aktører. Forventningerne skyldes også, at der er blevet etableret en organiseringsmodel, hvor tiltag under 18+ enheden refererer fagligt til én leder. Der er også etableret mere fleksible samarbejdsformer, hvor f.eks. en konsulent i jobcentret i sager med unge kriminelle hurtigt kan koordinere socialfaglige indsatser med f.eks. sagsbehandleren i socialforvaltningen.

Sammenfattende viser undersøgelsen, at SSP har iværksat mange aktiviteter og tiltag på Nørrebro, og at de lokale SSP aktører har et stort samarbejde – om end i nogen grad udenfor det formelle SSP regi. På hele Nørrebro er der dog fortsat behov for en styrket opbakning til SSP fra de lokale aktører. Det handler bl.a. om at stadfæste en kultur, hvor de lokale aktører anerkender SSP organisationens koordinerende rolle.

SSP samarbejdet består som nævnt både af formelle samarbejdsformer og en række uformelle relationer mellem aktørerne. Det videre samarbejde skal grundlægges på en evne til at rumme både de formelle og uformelle samarbejdsrelationer, men også at det formelle og uformelle samarbejde tydeligere metodeafklares/beskrives.

5.6.2 Koordinationsgruppen

I 2004 lancerede to københavnske borgmestre en 10-punktsplan for at videreudvikle det kriminalpræventive arbejde på Indre Nørrebro. Baggrunden for denne 10-punktsplan var bl.a. uroligheder på Blågårdens Bibliotek og et dårligt samarbejds-klima mellem de forskellige forvaltninger.

10-punktsplanens koordinationsgruppe eksisterer fortsat, hvor repræsentanter fra SOF, BUF, KFF og bl.a. repræsentanter fra de boligsociale indsatser mødes ca. hvert kvartal. Medlemmerne bruger desuden netværket uformelt til spredning af information og viden. Derudover kan koordinationsgruppen hurtigt træde sammen, hvis der opstår situationer, der kræver akut koordinering.

Koordinationsgruppen har desuden en lille pulje – ”Nørrebropuljen” – hvor de kan give støtte til forskellige tiltag/aktiviteter. Der er tale om en beskeden pulje, hvor der gives støtte til samarbejdsindsatser for udsatte unge, bl.a. er der givet støtte til små udflugter, fester, fodboldturneringer m.m.

Det er for mange aktører uigennemsigtigt, hvilken rolle koordineringsgruppen spiller i forbindelse med det kriminalpræventive arbejde. Gruppen har den fordel, at der er repræsentation af deltagere fra de boligsociale projekter - omvendt deltager politiet ikke. Det er LG Insights vurdering, at koordinationsgruppen klargør det tværfaglige samarbejde og således koordinerer de overordnede samspils-problematikker mellem forvaltninger og med de boligsociale tilbud. Koordinationsgruppen vurderes dog ikke at spille en afgørende kriminalpræventiv koordineringsrolle.

5.6.3 Nørrebro Lokaludvalg

Nørrebro Lokaludvalg har også en kriminalpræventiv rolle, idet Lokaludvalget støtter forskellige projekter med kriminalpræventive formål og/eller effekter. I denne sammenhæng fremhæves Lokaludvalget primært, fordi de har støttet ungdoms-klubberne på Nørrebro med dækning af kontingent for unge i en periode (primo 2010), hvor der ikke var kontingentfri klubtilbud på Nørrebro.

Lokaludvalget omtales også, fordi lokaludvalgene ifølge deres kommissorium har en koordinerende rolle, og fordi lokaludvalgene under ”Sikker by”-strategien er tænkt en større rolle i ”Sikker by”-indsatsen. I forbindelse med hotspotindsatsen skal lokaludvalget arrangere dialogmøder med de lokale beboere.

Nørrebro Lokaludvalg har hidtil spillet en beskeden rolle som kriminalpræventiv aktør på Nørrebro – og primært i forbindelse med finansiering af tilbud og aktiviteter. Ifølge kommissoriet og udvalgets egen selvforståelse bør de spille en mere aktiv koordinerende rolle i forhold til sammenhæng mellem større strategier og indsatser for bydelens udvikling, herunder boligsociale indsatser. En nylig evaluering af lokaludvalgene viser imidlertid, at lokaludvalgene kun vanskeligt kan løfte deres koordinerende opgaver, hvilket formanden for Nørrebro Lokaludvalg bekræfter i interview med LG Insight. Det er uvist, om Nørrebro Lokaludvalg får de nødvendige rammebetingelser for i fremtiden at spille en mere koordinerende kriminalpræventiv rolle på Nørrebro og som formidler af dialog med beboerne om ”Sikker By” indsatser.

5.6.4 Uformelle samarbejdsfora

Samarbejdet mellem de kriminalpræventive aktører bygger i høj grad på en lang række uformelle kontakter og møder – både på Indre og Ydre Nørrebro. Gennem de uformelle strukturer og netværk udveksler aktørerne fornemmelser af stemninger og optræk til problemer blandt grupper af børn og unge i bydelen, ligesom netværkene ad hoc koordinerer forskellige indsatser i relation til grupper af børn/unge.

Det er vanskeligt at dokumentere omfanget af de uformelle netværk, deres dynamik og netværkenes evne til at udveksle informationer, samarbejde, koordinere og handle, når der opstår episoder med unge på gaden. Som eksempel på det uformelle samarbejde kan nævnes, at gadeplanskoordinatoren fra Gadeplan CAN på Ydre Nørrebro

i sommeren 2010 fik information om, at der var optræk til uro blandt unge på Nørrebro. Hun sendte følgende sms ud til ca. 30 personer i netværket: "Rygte på gaden. Ballade på Nørrebro". Herefter modtog hun informationer fra netværket, som gav hende et vidensgrundlag i forhold til beslutning om yderligere handling.

LG Insight har gennemført en række work-flow-analyser, hvor vi har taget udgangspunkt i en række konkrete episoder på både Indre og Ydre Nørrebro. De konkrete cases og analyser dokumenterer, at aktørerne handler hurtigt, koordineret og effektivt. Work-flow-analyserne viser, at aktørerne i de uformelle netværk løser vigtige kriminalpræventive opgaver som:

- At have "fingeren på pulsen" og fornemme optræk til ballade, konflikter el.lign.
- Skabe dialog med og relationer til børn/unge på gaden
- Lægge en dæmper på konflikter eller at undgå, at konflikter spredt sig
- Iværksætte beredskabsaktioner i særlige situationer – f.eks. at få medløberne væk fra gader/pladser, hvis der er optræk til konfrontationer
- Skabe brobygning mellem tilbud til unge

Det er vurderingen, at der mellem aktørerne sker en stor udveksling af generel viden med værdi for det kriminalpræventive arbejde. Noget af udvekslingen sker meget diskret og har karakter af uformelle drøftelser – uden overtrædelse af tavshedspligten. Den diskrete udveksling muliggør bl.a., at aktører kan bevare deres relationer til unge i det kriminelle miljø, selvom de eksempelvis samarbejder med politiet.

Det formelle og uformelle samarbejde udfordres af loyalitetskonflikter eller uenigheder mellem aktørerne om hvilke metoder og relationer, der er holdbare for offentlige/professionelle aktører. Der er bred enighed om, at frontaktørerne må have et metodisk frirum, hvor de kan opbygge relationer til kriminelle grupper af unge, og at dette relationsarbejde indebærer, at de ikke kan underrette eller anmelde alle episoder – f.eks. mindre lovovertrædelser, hashmisbrug el.lign. Der kan dog være uenigheder aktørerne imellem om, hvor denne grænse går. I enkelte tilfælde påvirker sådanne uenigheder samarbejdet mellem aktørerne (mest på Indre Nørrebro), men det er vurderingen, at der tales åbent om uenighederne på ledelsesniveau – både internt i Københavns Kommune og hos f.eks. lokalpolitiet. I de fleste tilfælde "renses luften", og uenigheder påvirker på sigt ikke det daglige samarbejde.

De uformelle netværk har også sine svagheder og begrænsninger. Svaghederne er, at netværkene selvsagt er personbundne og meget følsomme for udskiftninger i personkredsen, ligesom netværkene ofte plejes og vedligeholdes af erfarne folk, samt at deres styrke afhænger af få personers ressourcer og tilstedeværelse. Svagheden er også, at netværk hurtigt bliver lukkede i forhold til "Tordenskjold soldater", og at aktører uden for f.eks. SSP samarbejdet ikke indgår i netværkene.

En anden svaghed ved netværkenes indsats og resultater er, at de i nogen grad er usynlige for omverdenen, fordi det populært sagt er svært at se røg fra en bilafbrænding, som blev forhindret af en præventiv indsats. Offentligheden, politikere og

embedsmænd kan derfor let få den opfattelse, at ingenting sker,. Aktørerne må derfor tit retfærdiggøre sig overfor eksterne konsulenter– som i nærværende undersøgelse. Flere udtrykker også, at der i tide og utide kommer centrale forslag til samarbejdsstrukturer og indsatser på områder, som de lokale aktører finder, at der allerede tages hånd om eller at de pågældende strategier ikke passer til lokale problemstillinger og samarbejdsstrukturer/kulturer.

Afslutningsvis præsenteres 4 konkrete cases, som illustrerer typiske konfliktsituationer og hvordan aktørerne samarbejder omkring indsatser. De 4 historier er blevet formidlet af lokale aktører og leverer alle eksempler på og dokumentation for, at aktørerne samarbejder og handler uformelt, og at de kan finde praktiske løsninger på "dagligdagens" problemer:

Case A: De unge i Blå Gård

En gruppe på ca. 15 unge i alderen 14-16 år var i foråret begyndt at opholde sig i Blå Gård, der ligger i området Baggensengade, Blågårds Gade og Nørrebrogade. De unge var alene i kraft af deres antal utryghedsskabende for beboerne.

De unge blev iagttaget af gadeplansmedarbejderne fra både Gadepulsen og Gade-teamet, og beboerne henvendte sig til Rabarberlandet og gav udtryk for deres utryghed ved de unges ophold i gården. Rabarberlandet tog initiativ til et fælles møde med deltagelse af Gårdlauget, SSP, politiet og Gadepulsen.

Gadepulsen havde inden mødet haft kontakt med de unge. Det blev registreret hvem de unge var, og om Gadepulsen eller andre i forvejen havde kontakt eller kendskab til de unge. De unges adfærd blev ligeledes observeret. Hverken Gadepulsen, politiet eller Rabarberlandet havde kendskab til, at de unge var involveret i kriminalitet, men at de havde fundet et tilholdssted i Blå Gård, hvor de kunne være sammen – til tider med støj, som var til gene for områdets beboere.

På mødet i Rabarberlandet blev det aftalt, at Gadeteamet, som blev involveret via SSP, skulle øge deres tilstedeværelse fredag aften frem til kl. 24.00, fordi der normalt fredag aften var særligt mange unge og meget uro. Samtidig blev det aftalt, at Lokalpolitiet på Nørrebro skulle øge deres patruljering i området, og at den kriminalpræventive afdeling ligeledes ville opsøge de unge og tale med dem om deres støjende adfærd.

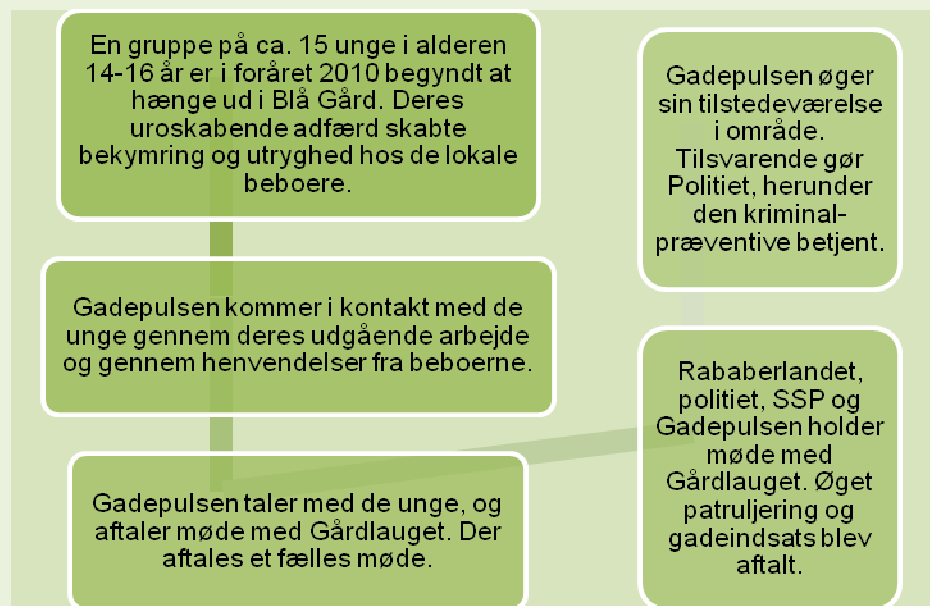
Gadepulsen fik en god kontakt til de unge. Gadeplansmedarbejderne var i dialog med de unge om deres adfærd og hvilken utryghed adfærden skabte for områdets beboere. De unge blev også inviteret op i Gadepulsens lokaler, hvor de var velkomne til at komme som et alternativ til den Blå Gård.

Rabarberlandet havde samtidig flere dialoger med beboerne. Der skulle skabes forståelse og respekt på begge sider – både, at de unge skulle respektere beboernes ønsker, men også at de unge skulle være der.

Gennem kontakten til de unge er deres adfærd ændret. Aktørerne bemærker, at de unge fortsat har et gadeliv, hvor de har socialt samvær uden voksenkontrol, men at de ikke begår kriminalitet. De unge opholder sig ikke mere i Blå Gård, men samles nu i mindre grupper andre steder i kvarteret – og er mindre støjende.

Der er dog fortsat et efterarbejde med de unge. Beboerne føler sig fortsat generet og utrygge. Den øgede gadeplansindsats fra både politiet og Gadepulsen fortsætter samtidig med, at mere varige løsninger for de unge drøftes i regi af SSP.

Case B: De unge fra Rantzausgade

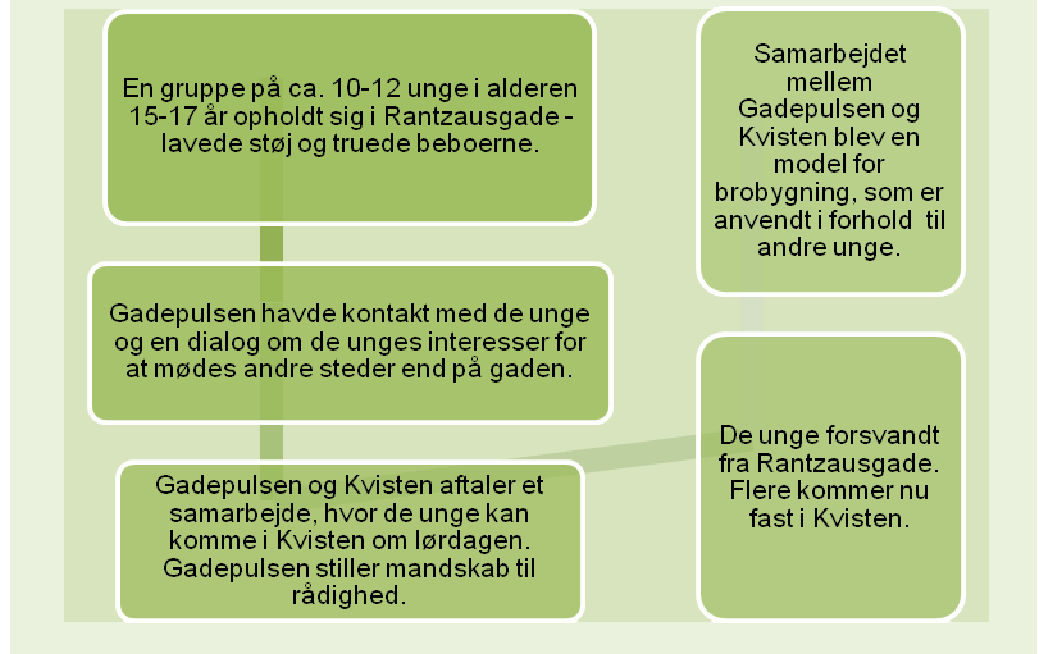
I april 2010 henvendte lokale borgere fra udvalgte opgange i Rantzausgade sig til Socialforvaltningen, da de følte sig generet og truet af en gruppe uroskabende unge fyre på omkring 10-12 stykker i alderen 15-17 år (Mange tæt på 18 år). Socialcenter Nørrebro havde allerede – i form af Gadepulsen – et eksisterende kendskab til denne gruppe og havde på forhånd god kontakt med gruppen.

Det var primært i weekenden, at de unge opholdt sig på gaden, fordi de ikke havde andre steder at være. Det var unge drenge, som havde en meget støjende adfærd, og som også havde været truende overfor beboerne. Gadepulsen drøftede forskellige muligheder med de unge, herunder også om de kunne finde et sted, hvor de kunne samles i stedet for på gaden i Rantzausgade.

Gadepulsen tog kontakt til ungdomsklubben Kvisten. Kvisten havde på daværende tidspunkt ikke åbent i weekenderne, og der var ikke ressourcer til at udvide klubbens åbningstider med ekstra bemanning m.m. Det blev aftalt, at Gadepulsen stillede mandskab til rådighed, og at de unge kunne komme i Kvisten om lørdagen.

De unge fra Rantzausgade har efterfølgende udvidet deres besøg i Kvisten til også at gælde andre dage. Samarbejdet mellem Gadepulsen og Kvisten er desuden blevet en brobygningsmodel, som anvendes for andre unge i Gadepulsen, som gradvist (gennem støtte fra Gadepulsen) sluses ind i Kvisten.

Case C: Nørrebrohallen og Nørrebro Bibliotek

På et lokaludvalgsmøde i SSP på Ydre Nørrebro blev der i sommeren 2009 drøftet en række episoder med en lille gruppe drenge, der havde en meget uhensigtsmæssig adfærd og skabte ballade og bekymring i bl.a. Nørrebrohallen og på Nørrebro Bibliotek. Enkelte gadeplansmedarbejdere havde også observeret gruppen, men ingen SSP aktører vidste præcis, hvem de unge drenge var.

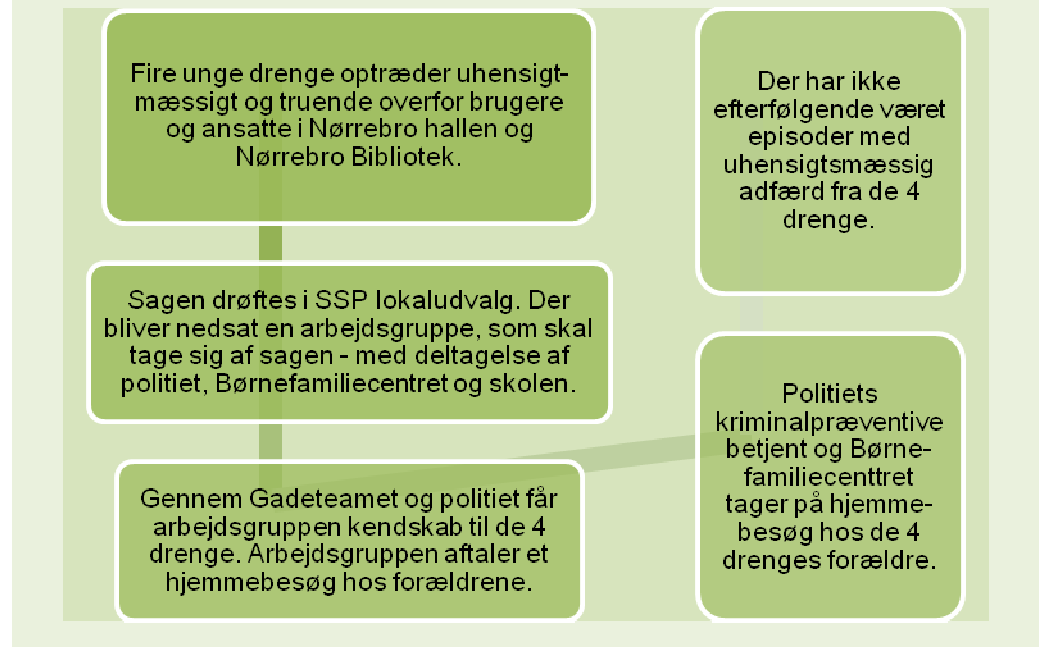
Der blev nedsat en arbejdsgruppe bestående af en repræsentant fra skolen, Børnefamiliecentret og politiet. Skolen var repræsenteret, fordi de havde en formodning om, at det kunne være nogle af deres elever.

Medarbejdere fra Gadeteamet ser, at to unge drenge bliver stoppet af politiet på grund af dårlig opførsel. De genkender de to drenge som en del af den gruppe, som laver ballade i Nørrebrohallen og på Nørrebro Bibliotek. Gennem politiet får arbejdsgruppen kontaktoplysninger på de unge. Det blev aftalt i arbejdsgruppen, at den kriminalpræventive betjent og en medarbejder fra Børnefamiliecentret skulle tage på hjemmebesøg og tale med forældrene og drengene.

Det er aktørernes erfaring, at hjemmebesøg er en effektiv præventiv indsats, fordi forældrene og (i dette tilfælde) deres drenge bliver opmærksom på deres adfærd, og at politiet og Børnefamiliecentret er bekymret. Forældrene tager i hovedparten af

tilfældene besøgene meget alvorligt og får skabt nogle arrangementer og aftaler med deres børn, så deres adfærd og eventuel kriminalitet stopper.

I dette tilfælde fik hjemmebesøgene også en mærkbar virkning. De fire drenge er ikke siden set optræde med uhensigtsmæssig adfærd.

Case D: Unge på Hothers Plads – Skurvognsprojektet

I 2009 havde der igennem en længere periode været store uroligheder blandt en stor gruppe drenge, der opholdt sig omkring Mjølnerparken og på Hothers Plads. Det var til dels unge, som tidligere havde deres gang i ungdomsklubben på Rentemestervej, men som nu ikke havde noget sted at være efter, at klubben var lukket.

Der var store problemer på Hothers Plads, hvor beboerne følte sig meget generet og utrygge ved de unge. Politiet havde hyppige konflikter med de unge, som oprådte provokerende også overfor politiet og beboerne i kvarteret, ligesom politiet var sikker på, at flere af de unge var involveret i kriminalitet.

Sjakket havde gennem en længere periode haft kontakt med de unge. Opgaven var at finde alternative steder, hvor de unge kunne opholde sig, uden at de var til gene for områdets beboere samtidig med, at de var under kontrollerende rammer med kontakt med voksne. De unge ville ikke komme i Klub 36, og de var heller ikke interesserede i tilbud uden for Mjølnerparken.

På et møde i SSP blev situationen med de unge på Hothers Plads drøftet. Sjakket fremlagde deres analyse af situationen og ideer til et projekt, som Sjakket havde udviklet gennem dialogen med de unge. På DSB arealet ved siden af Hothers Plads kunne opsættes nogle skurvogne, hvor der kunne indrettes klubtilbud til de unge. Her

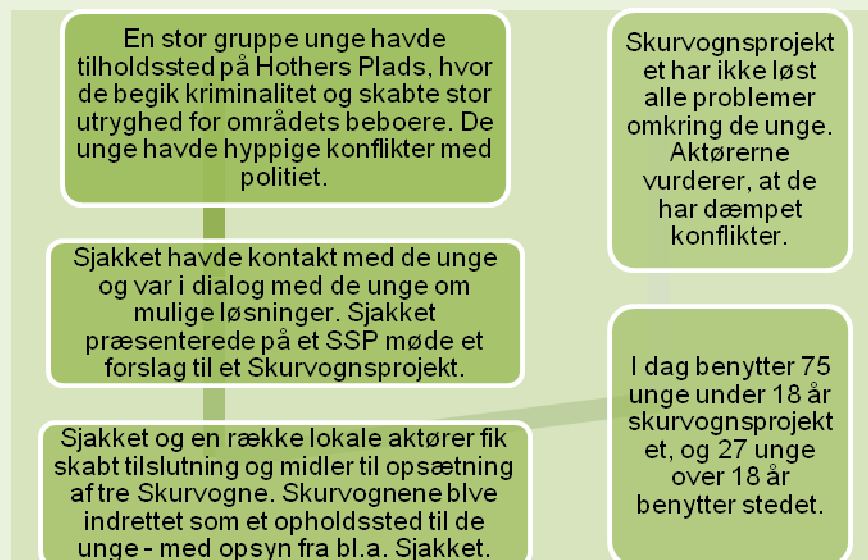
kunne de under opsyn af voksne mødes omkring forskellige aktiviteter.

Der blev indledt et samarbejde mellem Sjakket og lokale aktører (bl.a. Nørrebrohallen og Gadeplan CAN), og der blev fundet midler til opsætning af tre skurvogne. Midlerne kom dels fra BUF og SOF, ligesom Sjakket inden for egen driftsbudget fandt ressourcer til at drive Skurvogsprojektet.

Skurvogsprojektet har siden været flittigt brugt af de unge i og omkring Mjølnerparken. Problemerne på Hothers Plads er endnu ikke løst, men situationen kunne være mere alvorlig uden et opholdssted til de unge. Aktørerne var bevidste om, at et klubtilbud ikke alene løste de unges ofte store sociale og kriminalitetsmæssige problemer. Skurvogsprojektet er et forsøg på at skabe et tilbud til de unge og en relation mellem de unge og de kriminalpræventive aktører.

Skurvogsprojektet var oprindeligt tænkt som et midlertidigt tilbud, som skulle løse nogle akutte problemer med unge på Hothers Plads i 2009. Skurvognene er blevet et vigtigt opholdssted for de unge, og alle aktører (både Gadeplan CAN, Sjakket og politiet) er enige om, at projektet dæmper konfliktpotentialer i området.

Skurvogsprojektet er fortsat et tilbud til de unge indtil udgangen af 2010.

Bilag – Metodegrundlag

I det følgende gives en beskrivelse af metodegrundlaget for undersøgelsens tre analyseområder. Analyseområderne omfatter:

1. Omfanget af kriminalitetstruede og kriminelle børn og unge
2. Antal kriminalpræventive aktører og tilbud til kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge på Indre og Ydre Nørrebro
3. Samarbejdet mellem de kriminalpræventive aktører på Indre og Ydre Nørrebro

Vedrørende omfanget af kriminalitetstruede og kriminelle børn og unge

Kriminalitetstruede børn og unge

Der findes ikke statistik, der belyser antallet af kriminalitetstruede børn/unge. Omfanget af kriminalitetstruede børn og unge baseres på vurderinger fra personlige interview og fokusgruppeinterview med en række aktører med stor kontakt til unge. Disse aktører omfatter f.eks. lokalpolitiet på Nørrebro, gadeplansmedarbejderne, SSP lokaludvalg og ledergrupper, værestederne, ungdomsklubber.

Kriminalitetstruede børn og unge er i undersøgelsen defineret, som det er tilfældet i SSP Københavns enkeltsagskoncept (kategori 1). SSP København definerer kriminalitetstruede børn ved manglende tilknytning til skolen (stort fravær), den unge hænger ud sent om aftenen, færdes i periferien af utryghedsskabende ungegrupper og/eller bevæger sig omkring hashmiljøer eller tidlig debut med alkohol.

Børn/unge under 18 år involveret i kriminalitet

Statistik vedrørende antal børn/unge under 18 år involveret i kriminalitet stammer fra Socialforvaltningen/Børnefamiliecenter København. Tallene omfatter politiets underretninger af børn/unge under 18 år, som har været involveret i kriminalitet. Tallene omfatter alle børn/unge i alderen 10-17 år på henholdsvis Indre og Ydre Nørrebro. LG Insight har kvalitetssikret data, så personer ikke tæller dobbelt, ligesom færdselsovertrædelser er taget ud af datasættet (f.eks. knallertkørsel uden forsikring, to på en knallert, går overfor rødt lys el.lign.).

LG Insight har opdelt sagerne i to kategorier:

- Børn/unge under 18 år involveret i lettere kriminalitet, som omfatter tyveri, hærværk og besiddelse af euforiserende stoffer.
- Børn/unge under 18 år involveret i alvorlig kriminalitet, som omfatter salg af euforiserende stoffer, vold, røveri, manddrab samt overtrædelse af våbenloven

Socialforvaltningen/Børnefamiliecentret har trukket tal for underretninger af børn/unge under 18 år involveret i kriminalitet i 2009 og i perioden januar-september 2010.

Børnefamiliecentrets geografiske inddeling af Indre og Ydre Nørrebro følger ikke Tryghedsindeksets inddelinger, hvorfor det har været muligt at opgøre data på

distrikterne 8 og 12. Opgørelsen af disse data følger derfor børnefamiliecentrets inddelinger af Indre og Ydre Nørrebro.

Unge 18-25 årige involveret i kriminalitet

Statistik vedrørende antallet af unge 18-25 årige, som er indblandet i kriminalitet er trukket af Københavns Politi, Operativ Planlægning og Analyse (OPA). Statistikken omfatter unge, som er sigtet for kriminalitet i henholdsvis distrikt 8. eller 12.

Statistikken af unge 18-25 årige involveret i kriminalitet omfatter alle sigtelser i perioden januar til ultimo september 2010. Kriminalitet opgøres for hhv. lettere kriminalitet (forhold i forbindelse med lov om euforiserende stoffer, tyveri, hærværk) og alvorlig kriminalitet (salg af euforiserende stoffer, vold, røveri, manddrab samt overtrædelse af våbenloven).

Antallet af sigtelser af unge i distrikt 12 er uforklarligt meget lavt og afspejler ifølge Københavns Politi, OPA, ikke det faktiske omfang af kriminelle unge i alderen 18-24 år på Ydre Nørrebro, distrikt 12. Antallet af kriminelle unge 18-25 årige er derfor ikke angivet i tabel med kvantitativt omfang.

Vedrørende antal kriminalpræventive aktører og tilbud til kriminalitetstruede/kriminelle børn og unge på Indre og Ydre Nørrebro

Udvælgelse af kriminalpræventive aktører er sket ved, at LG Insight har anmodet en bred kreds af personer om at udpege relevante kriminalitetsforebyggende aktører for de to områder. Udpegningen er foretaget af såvel personer i centralforvaltningen som decentralt på Nørrebro. De pågældende aktører og tilbud er blevet kontaktet for at sikre, at aktøren/tilbuddet var relevant for undersøgelsen. I alt har undersøgelsen afdækket 41 aktører/tilbud med kriminalitetsforebyggende formål og indsatser.

Alle aktører/tilbud har besvaret et spørgeskema – det gælder f.eks. skoler, fritidsklubber, ungdomsklubber, væresteder, boligsociale projekter el.lign. Alle data i undersøgelsen vedrørende antal tilbud til kriminalitetstruede/kriminelle børn/unge stammer således fra aktørerne selv.

De enkelte aktører (f.eks. skoler eller ungdomsklubber) har også i spørgeskemaundersøgelsen svaret på, om de kan rumme kriminalitetstruede børn/unge og/eller kriminelle børn/unge. Aktørerne har i spørgeskemaet kunnet angive, om de er et tilbud for børn/unge med forskellige alvorsgrader af kriminalitet. SSP Københavns enkeltsagskategorier 1-4 er i spørgeskemaet anvendt som definition af forskellige alvorsgrader af kriminalitet. Alle oplysninger om aktørernes tilbud og tilbuddenes rummelighed i forhold til børn/unge med forskellige kriminalitetsgrader stammer fra aktørernes besvarelser af spørgeskemaet.

Vedrørende samarbejdet mellem de kriminalpræventive aktører

Samarbejdet mellem de kriminalpræventive aktører er blevet afdækket gennem personlige interview, fokusgruppeinterview og spørgeskemaundersøgelsen.

Personlige interview: LG Insight har gennemført i alt 62 personlige interview, hvoraf hovedparten er interview med kriminalpræventive aktører på Indre og Ydre Nørrebro. Vigtige temaer for interviewene var samarbejdsformer mellem de kriminalpræventive aktører - bl.a. hvem de samarbejder med; typer af sager og i hvilke fora aktørerne samarbejder. Aktørerne gav ligeledes deres vurdering af samarbejdet, herunder om kvalitet af det kriminalpræventive (sam)arbejde.

Fokusgruppe interview: Der er afholdt et fokusgruppeinterview på både Indre og Ydre Nørrebro med repræsentanter fra SSP lokaludvalget. SSP repræsentanterne blev interviewet om det kriminalpræventive (sam)arbejde, ligesom aktørerne kom med anbefalinger til indsatser, som kan styrke samarbejdet yderligere.

Spørgeskemaundersøgelsen: Samtlige aktører med direkte ungekontakt dvs. klubber, skoler mv. har i spørgeskemaundersøgelsen besvaret hvem de samarbejder med om kriminalpræventivt arbejde og om de evt. mødes med andre aktører i forskellige kriminalpræventive netværk. Der har ved spørgsmålene været mulighed for at angive fritekst, såfremt svarkategorierne ikke var dækkende. Aktørerne har ligeledes i spørgeskemaundersøgelsen angivet, om de ser behov for at styrke samarbejdet med andre aktører, herunder i givet fald med hvilke aktører.